

UVODNIK

Poletje se je naglo poslovilo in zopet so tu hladni dnevi in nova številka Knjižničarskih novic.

V zadnjem letu smo objavili kar nekaj prispevkov s področja terminologije, zato smo se odločili uvesti novo rubriko, ki smo jo poimenovali »Terminološki kotiček«. Tokrat smo vanj uvrstili prispevek **Ivana Kaniča** o tagiranju oziroma označevanju.

Tomaž Bešter vas tokrat vabi k branju knjige o mačku Dewey-u. V rubriki Vsebinska obdelava knjižničnega gradiva **Darija Rozman** tokrat opozarja na predmetne oznake v bloku 6, **Daša Pokorn** in **Lucija Peršin** pa v rubriki dLib.si predstavljata video vodič portala in interaktivno označevanje.

Konferenca »Re-inventing the library: the challenges of the new information environment« sta se udeležili **Mojca Kotar** in **Dunja Legat**, 1. eFesta **Andreja Videc**, poročilo s festivala

Bele vrane pa sta pripravili **Tilka Jamnik** in **Ivanka Učakar**.

Sonja Žakelj je pripravila novičko o bralnem kotičku v Cankarjevi knjižnici Vrhnika, **Ksenija Orel** obvestili o študijskih krožkih in razstavi del Snežice Kranjc v Mestni knjižnici Izola, **Glorjana Veber** pa predstavlja projekt Inštituta za Raziskovanje Inovativnih Umetnosti »Romanje knjig«.

Vabimo vas, da se udeležite 4. skupnega strokovnega posvetovanja Sekcije za specialne knjižnice in Sekcije za visokošolske knjižnice ter okrogle mize Knjižnica, srce mesta.

To poletje se je od nas poslovil profesor Jože Spanring, ki je dolga leta širil obzorje študentom bibliotekarstva. Naj se na tem mestu zahvalim **dr. Tomažu Bartolu** in **Heleni Spanring** za posredovani prispevek oz. fotografijo.

Damjana Vovk

ABECEDNI SEZNAM ČASOPISJA

Portal dLib.si se vseskozi polni z novimi vsebinami. Zaradi boljše preglednosti vseh naslovov časopisja na portalu dLib.si, smo pripravili ABECEDNI SEZNAM ČASOPISJA, ki bo ažuriran na vsaka dva meseca. Pred kratkim je bila objavljena tretja številka, ki si jo lahko ogledate na:

http://www.dlib.si/documents/2010/september_2010.pdf.

Prosimo vas, da novost predstavite tudi svojim uporabnikom.

Lucija Peršin

Narodna in univerzitetna knjižnica

Kazalo:

Uvodnik	1
Abecedni seznam časopisja	1
Koledar prihajajočih srečanj	2
Skrb za kvaliteto predmetnih oznak v vzajemnem katalogu	3
Konferenca »Re-inventing the library: the challenges of the new information environment«	4
1. eFest – Informacijska in komunikacijska tehnologija v knjižnicah	11
Festival Bele vrane v Mednarodni mladinski knjižnici	12
Dewey: maček iz mestne knjižnice	14
Jože Spanring	16
Romanje knjig	17
Razstava del Snežice Kranjc v Izolski mestni knjižnici	18
Karavana študijskih krožkov 2010 v Izoli	19
Video vodič portala dLib.si in interaktivno označevanje	20
Tag in tagiranje ali teg in tegiranje . . . ali	21
Bralni kotiček v Cankarjevi knjižnici Vrhnika	22
Najava: Prost dostop do dosežkov slovenskih znanstvenikov	23
Najava: Knjižnica, srce mesta	27

KOLEDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

TUJINA

(izbor za obdobje oktober - november 2010)

- **13.-17.10.2010**, Kazan, Rusija, *Digital Libraries: Advanced Methods and Technologies (RCDL 2010)*, <http://rcdl2010.ksu.ru/index.php?&plang=e>
- **14.-15.10.2010**, London, VB, *Internet Librarian 2010*, <http://www.internet-librarian.com>
- **15.-17.10.2010**, Washington, ZDA, *Learning to Print, Teaching to Print (American Printing History Association)*, http://www.printinghistory.org/programs/conference/conference_2010.php
- **15.-17.10.2010**, Toronto, Kanada, *Rethinking Early Modern Print Culture*, <http://www.crrs.ca/events/conferences/print/>
- **17.-21.10.2010**, Helsinki, Finska, *18. Annual Conference of the Society for the History of Authorship, Reading and Publishing*, <http://www.helsinki.fi/sharp2010/>
- **17.-21.10.2010**, Mar del Plata, Argentina, *36th IAMSILIC Annual Conference*, <http://www.iamslilic.org/conf2010/>
- **19.-22.10.2010**, Mysore, Indija, *6th International Conference on Webometrics, Informetrics and Scientometrics*, <http://www.collnet.de/>
- **19.-21.10.2010**, Dunaj, Avstrija, *SDH 2010 - Supporting the Digital Humanities; NEERI 2010 - Networking Event for the European Research Infrastructures*, <http://ztweb.trans.univie.ac.at/sdh2010/>
- **20.-22.10.2010**, Pittsburgh, ZDA, *DC-2010 International Conference on Dublin Core and Metadata Applications*, <http://www.asis.org/Conferences/DC2010/>
- **22.-23.10.2010**, Pittsburgh, ZDA, *ASIS&T: The Information Society for the Information Age 2010 Annual Meeting*, <http://www.asis.org/conferences.html>
- **23.10.2010**, Annapolis Valley, Nova Scotia, Kanada, *Libraries: From the Inside Out*, <http://users.eastlink.ca/~ericasmith/conference2009page.html>
- **23.-26.10.2010**, Evora, Španija, *Heritage 2010 - 2nd International Conference on Heritage and Sustainable Development*, <http://www.heritage2010.greenlines-institute.org/>
- **23.-25.10.2010**, León, Španija, *4 Congreso Nacional de Bibliotecas Móviles*, <http://www.bibliobuses.com/laasoccongresos4congreso.htm>
- **25.-26.10.2010**, Quezon City, Filipini, *4th Rizal Library International Conference*, <http://rizal.lib.admu.edu.ph/2010conf/1/index.html>
- **25.-27.10.2010**, Baltimore, ZDA, *Library Assessment Conference: Building Effective, Sustainable, Practical Assessment*, <http://libraryassessment.org/>
- **26.-30.10.2010**, Kobe, Japonska, *The Tenth International Society for Music Information Retrieval Conference*, <http://ismir2009.ismir.net/>
- **27.-29.10.2010**, Lima, Peru, *XV Inter-American Meeting for Librarians and Agricultural Information Specialists, RIBDA-2009: "Technological Innovation in Open Access for Agricultural and Environmental Information"*, <http://www.aibdaparu.org/>
- **3.-6.11.2010**, Charleston, ZDA, *XXX Charleston Conference: Issues in Book and Serial Acquisition*, <http://www.katina.info/conference/>
- **6.-8.11.2010**, St. Gallen, Švica, *8th International Conference on the Book*, <http://booksandpublishing.com/conference-2010/>
- **8.-10.11.2010**, Jülich, Nemčija, *WissKom2010 "eLibrary - den Wandel gestalten"*, <http://www.fz-juelich.de/zbi/index.php?index=1137>
- **8.-14.11.2010**, Zadar, Hrvaška, *TEI Applied: Digital Texts and Language Resources: 2010 Annual Meeting of the TEI Consortium*, <http://ling.unizd.hr/~tei2010/>

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Mateja Komel Snoj

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer

Naklada: 400 izvodov

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176.

VSEBINSKA OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

STROKOVNE
TEME

SKRB ZA KVALITETO PREDMETNIH OZNAK V VZAJEMNEM KATALOGU

V Knjižničarskih novicah 6/7(2010) smo zapisali nekaj nasvetov o izpolnjevanju polja 675, tokrat pa želimo opozoriti še na predmetne oznake v polju prostoblikovanih predmetnih oznak 610 in strukturiranih poljih 600/609. Ker se napake v vzajemnem katalogu ponavljajo, bodo napotki koristili marsikomu, ki sodeluje pri harmonizaciji bibliografskih zapisov knjižnic z zapisi v vzajemni bazi podatkov COBIB.SI.

- Predmetni niz v strukturiranih poljih 600/609 naj predstavlja smiselno celoto, ki jo preberemo kot prosti stavek. Predmetne oznake v poljih 600/609 pišemo z veliko začetnico.
- Ustalen vrstni red določil v predmetnem nizu je x-y-z-w. Nekateri katalogizatorji v strukturiranih poljih 600/609 nanizajo preveč predmetnih določil, kar je razvidno predvsem pri tematskih določilih v podpoljih 600x/609x in zemljepisnih določilih v podpoljih 600y/609y. Predmetna določila dodatno pojasnjujejo, omejujejo ali kako drugače opredeljujejo predmetno značnico, če je to potrebno. Pogosto je smiselno, da v posameznem polju ponovimo le podpolje x za tematska določila, ki morajo biti v logičnem zaporedju. Drugo določilo pojasnjuje predhodno. Dodajanje določil ni nujno, temveč izhaja iz vsebine dokumenta in iz načina izbiranja in uporabe značnic. Seveda lahko oblikujemo nov predmetni niz z isto predmetno značnico in drugim predmetnim določilom.
- Osebno ime kot predmetno oznako vnesemo v polje 600, kadar je ta oseba vsebina publikacije, se pravi, da publikacija govori o življenju oziroma delu te osebe. Značnice za osebna imena oblikujemo po katalogizacijskih pravilih in so zato identične ustreznim značnicam v poljih 70x.
- Tudi stvarne korporativne značnice oblikujemo po katalogizacijskih pravilih in so identične ustreznim formalnim značnicam v poljih 71x. Pravilno zaporedje podpolj v polju 601 je a-c-b (identično poljem 71X). Sedež korporacije vpišemo v podpolje >c<. V podpolje >e< vpišemo kraj sestanka.
- V polju 602 navajamo ime rodbine v izvorni obliki s kvalifikatorjem (rodbina).
- Tematske predmetne oznake vnašamo v polje 606. Velja pravilo, da naj bo predmetna oznaka najožji pojem, ki naj kar se da natančno označi vsebino.
- Pri oblikovanju predmetnih oznak bodimo pozorni tudi na pravilno rabo ednine in množine! Oblikovna določila v podpolju 600/609<w> in tudi v 610 vedno navajamo v množini.
- Naštevaniu izrazov je namenjeno polje 610. Osebna imena in imena korporacij sodijo v polje 600 oz. 601 in jih v polje 610 ne vpisujemo. Izrazov iz polj 600/609 v polju 610 ne ponavljamo. Predmetne oznake v polju 610, ki niso lastna imena, pišemo z malo začetnico. Stoletja v podpolju 610a označujemo dosledno: npr. 20.st. !
- Katalogizatorji v nekaterih primerih vnašajo predmetne oznake v strukturirana polja 600/609, v drugih primerih pa le v polje 610. Svetujemo in priporočamo enotnost in doslednost.
- Pri izboru in vnosu novih predmetnih oznak upoštevamo pravopis in uveljavljenost nekega izraza v posamezni stroki. Navodila za predmetno označevanje so dostopna na domači strani NUK <http://www.nuk.uni-lj.si/sssg/navodila.html>

Vabim vas, da predloge za nove predmetne oznake pošljete na naslov ssg@nuk.uni-lj.si.

Darija Rozman
Narodna in univerzitetna knjižnica

POROČILA

KONFERENCA »RE-INVENTING THE LIBRARY: THE CHALLENGES OF THE NEW INFORMATION ENVIRONMENT«

Aarhus, 29. junij–2. julij 2010

V Aarhusu na Danskem je v dneh od 29. 6. do 2. 7. 2010 potekala 39. letna konferenca organizacije LIBER (www.statsbiblioteket.dk/liber2010), ki se je je udeležilo približno 340 udeležencev iz 30 držav. Organizirali sta jo Državna in univerzitetna knjižnica, ki deluje v Aarhusu (www.statsbiblioteket.dk), in Univerza v Aarhusu (www.au.dk). V opečnatih stavbah slednje so pod naslovom *Ponovna opredelitev knjižnice: izživi novega informacijskega okolja* predavatelji podali svoje poglede na položaj (znanstvenih) knjižnic v pogojih selitve potencialnih uporabnikov na svetovni splet, googlizacije informacijskih potreb (študentov) in prostega dostopa do znanstvenih objav in podatkov. Kakšna bo prihodnost visokošolskih in raziskovalnih knjižnic, katere dejavnosti bi morali preoblikovati ali uvesti in katere opustiti v zaostrenih finančnih razmerah in hitrem razvoju informacijske tehnologije, da knjižnice ne bodo postale artefakti preteklosti?

Organizatorji so predstavitev tematike in razmislek zasnovali v okviru naslednjih sklopov:

- **knjižnica v kontekstu e-znanosti:** integracija knjižničnih storitev v virtualna raziskovalna in izobraževalna okolja, prost dostop do znanstvenih informacij in ponovna uporaba podatkov, upravljanje publikacij z dodanimi podatki in funkcionalnostmi (obogatene publikacije), digitalni repozitoriji,
- **knjižnica v kontekstu e-izobraževanja:** elektronska učna gradiva in programi informacijskega opismenjevanja, fizični in virtualni prostori za učenje,
- **digitalna dostopnost knjižničnih zbirk:** strategije za sistematično in masovno digitalizacijo knjižničnih zbirk, dopolnjevanje knjižničnih zbirk glede na zahteve uporabnikov,
- **upravljanje knjižnic:** zagovornišтво vloge knjižnic v raziskovalnih ustanovah, zbiranje kvalitativnih in kvantitativnih podatkov za vrednotenje in upravljanje knjižnic, razvijanje trajnostnih knjižničnih storitev v težavnih finančnih razmerah, zamenjava tradicionalnih knjižničnih stori-

tev z novimi, pridobivanje ustreznih strokovnih znanj, prekvalifikacije.

Vsebine predstavitev in posterjev so dostopne na spletni strani konference.

ORGANIZACIJA LIBER

(*Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche, Association of European Research Libraries*, www.libereurope.eu)

Poslanstvo organizacije LIBER je zastopanje interesov evropskih raziskovalnih knjižnic. V ta namen predvsem spodbuja učinkovite in inovativne informacijske storitve za potrebe poučevanja, učenja in raziskav, dostop do raziskovalnih informacij v katerikoli obliki, ohranjanje kulturne dediščine in učinkovito upravljanje knjižnic. Navedeno želi doseči preko vzpostavitve mreže znanstvenih knjižnic in ciljno usmerjenih partnerstev z drugimi organizacijami v Evropi in širše.

Organizacija LIBER je bila ustanovljena leta 1971 pod okriljem Sveta Evrope, leta 2009 je spremenila organizacijsko obliko iz zveze v fundacijo. Med institucionalnimi člani organizacije je več kot 400 narodnih, univerzitetnih in drugih knjižnic iz 45 držav. Med člani so tudi zainteresirani posamezniki. LIBER je sklenil dogovore o sodelovanju z nekaj sorodnimi organizacijami ali iniciativami, kot so **CERL** (Consortium of European Research Libraries), **DRIVER** (Digital

Slika 1: Čitalnici Državne in univerzitetne knjižnice (foto: Mojca Kotar)

Repository Infrastructure Vision for European Research), **EBLIDA** (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations) in **e-Depot** (iniciativa za trajno hranjenje digitalnih objektov), sodelujejo pa tudi z drugimi ključnimi dejavniki v knjižničarski skupnosti (**ARL**, **CARL**, **CoE**, **CENL**, **Europeana**, **IFLA**, **RLUK**, **SPARC** (ZDA), **SPARC Europe**, **SURF**, **TEL** in **UNESCO Libraries Portal**).

Delovanje organizacije **LIBER** usmerja upravni odbor s predsednikom dr. Paulom Ayrisem, direktorjem knjižnice University College London. Poleg komisij za finance, za program konferenc ter za komunikacijo in marketing, ki skrbijo za upravljanje in usmerjanje delovanja organizacije **LIBER**, strokovne podlage pripravlja pet komisij (z delovnimi skupinami) za znanstveno komunikacijo, za digitalizacijo ter organizacijo in iskanje informacijskih virov, za domoznanske zbirke in njihovo ohranjanje, za organizacije in človeške vire ter za storitve **LIBER**. Člani upravnega odbora, komisij in delovnih skupin prihajajo iz različnih evropskih držav, za polni čas sta v tajništvu **LIBER** zaposlena izvršni direktor Wouter Schallier in njegova pomočnica (delujeta v prostorih Narodne knjižnice Nizozemske). **LIBER** izdaja različne publikacije, med njimi revijo *LIBER Quarterly: the Journal of European Research Libraries*.

Predstavljena organiziranost odraža prioritete strateškega načrta organizacije **LIBER** za obdobje 2009–2012, naslovljenega *Making the case for European research libraries*

(znanstvena komunikacija, digitalizacija ter organizacija in iskanje informacijskih virov, domoznanske zbirke in njihovo ohranjanje, organizacije in človeški viri, storitve **LIBER**; www.libereurope.eu/node/59).

Zanimiva je povezava in plodno sodelovanje z organizacijo **SPARC Europe** (The Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition Europe, www.sparceurope.org), ki je svoje poslanstvo prepoznala v podpori in zagotavljanju orodij, potrebnih za spremembe sistema znanstvene komunikacije (v povezavi s **SPARC** ZDA, www.arl.org/sparc, in **SPARC** Japan, www.nii.ac.jp/sparc). V organizacijo **SPARC Europe** je včlanjenih preko 100 visokošolskih in raziskovalnih ustanov. Predsednik njenega upravnega odbora je dr. Bas Savenije, direktor nizozemske narodne knjižnice, ki je kot zakladnik tudi član upravnega odbora organizacije **LIBER** in vodi njeno komisijo za znanstveno komunikacijo. Aktivnosti v okviru prostega dostopa in e-znanosti **LIBER** in **SPARC Europe** izvajata skupaj.

POZDRAVNI NAGOVORI NA KONFERENCI

Hans Geleijnse, Tilburg University, Nizozemska, predsednik organizacije **LIBER**, je povzel ključne strateške usmeritve organizacije **LIBER**, ki so bile oblikovane v sklope programa konference, in poudaril naravnost k sodelovanju z vsemi udeleženci v procesu znanstvene komunikacije in e-izobraževanja.

Carsten Rijs, dekan Fakultete za

teologijo Univerze v Aarhusu, je kot predstavnik soorganizatorke pozdravil udeležence konference. Univerza v Aarhusu ima več kot 38.000 študentov in 9.200 zaposlenih, v okviru njenih programov se izvede 23 % visokošolskega izobraževanja na Danskem in 26 % univerzitetnih raziskav. Tematska področja delovanja so umetnosti in humanistične vede, družbene vede, pravo, medicina in naravoslovne vede. Letni proračun univerze znaša 752 mio EUR. Informacijske vire in storitve nudi 28 fakultetnih in oddelčnih knjižnic ter Državna in univerzitetna knjižnica, ki opravlja naloge nacionalne in univerzitetne knjižnice ter centra za vzajemne storitve za splošne knjižnice. Financirana je s strani Ministrstva za kulturo.

Mai Buch (DEFF – Denmark's Electronic Research Library, Danska, www.deff.dk) je predstavila DEFF, ki je organizacijsko in tehnološko partnerstvo raziskovalnih knjižnic, sofinancirano s strani Ministrstva za znanost, tehnologijo in inovacije, Ministrstva za kulturo in Ministrstva za šolstvo. Na svojem portalu želi ustvariti okolje danskega raziskovalnega Googla – enostavno iskanje in takojšen dostop do danskih in drugih raziskovalnih in učnih vsebin za srednješolsko, visokošolsko in vseživljenjsko izobraževanje. Na tak način bo Danska dobila delovno silo, ki bo zrasla z dostopom do digitalnega znanja in bo spretna v njegovem upravljanju.

PLENARNA PREDAVANJA

Dr. Clifford Lynch (Coalition for Networked Information, ZDA,

www.cni.org) je razmišljal o prihodnosti raziskovalnih knjižnic v kontekstu e-znanosti in sprememb v znanstveni komunikaciji. Navedel je slogan MIT Media Labs, da je prihodnost že prišla, vendar ni enakoverno razporejena. Sodobna informacijska tehnologija omogoča obravnavo velikih zbirk podatkov (merjenih ali izračunanih) in poenostavlja sodelovanje. Kot primere uporabe tehničnih zmogljivosti za obogatitev znanstvene komunikacije je navedel digitalizacijo zgodovinskih dokumentov, arhiviranje svetovnega spleta, zbiranje in trajno hranjenje podatkov raziskav, obogatene članke (lahko omogočajo dostop do podatkov predstavljene raziskave, ...), zasledovanje produktivnosti znanstvenikov in vidnosti/vplivnosti njihovih objav s funkcionalnostmi sodobne informacijske tehnologije in drugo. Univerze bi morale pripraviti prostodostopna učna gradiva. Elektronske storitve naj bi bile študentom dostopne tudi po zaključku študija – to omogoča prost dostop do rezultatov raziskovalnega dela. Znanstvene knjižnice vedno redkeje kupijo vire v trajno last in jih le najamejo, narodne knjižnice in založniki bi morali poskrbeti za njihovo trajno hranjenje. Postavlja se vprašanje, kaj storiti s tiskanimi zbirkami, koliko izvodov naslova ohraniti v državi. Raziskovalne knjižnice bodo v prihodnje odgovorne za hranjenje, organiziranje in omogočanje dostopa do virov.

Heather Morrison (Simon Fraser University, Kanada, www.sfu.ca, *The Imaginary Journal of Poetic Economics*, poeticconomics.blogspot.com) je nanizala vrsto podatkov o pobudah na temo prostega dostopa, zmogljivos-

tih informacijske tehnologije in pravnih omejitvah. Znanost nima lokalnega značaja, rezultati pripadajo celotnemu človeštvu.

Jon Orwant (Google, ZDA, www.google.com/intl/en/about.html) je povzel, da je vsako leto na voljo vedno več virov, ki jih lahko ljudje v elektronski obliki uporabljajo od kjerkoli. Knjižnica mu pomeni fizični in družabni prostor ter možnost presenečenja pri iskanju virov. Dostopnost virov ali možnost iskanja nista vedno omogočena. Vprašal se je, kaj knjižnicam kot fizičnim zgradbam še preostane v prihodnosti. Meni, da bi se morale knjižnice odzivati na potrebe uporabnikov in biti tudi proaktivne (uporaba anonimiziranih podatkov o obnašanju uporabnikov za načrtovanje novih storitev, uporabnikom omogočiti večji vpliv na dopolnjevanje zbirk). Knjižnice bi morale v večini primerov bolj specializirati svoje vire in storitve ter upoštevati lokalne posebnosti. Bolj komercialna ali bolj socialna/dobrodelna naravnost knjižnic je odvisna od okolja. Google ima visoko zastavljene načrte glede skeniranja knjig, vendar pa proces večinoma ni izveden v kakovosti, potrebni za trajno hranjenje, kar je naloga ustreznih ustanov.

Lee Dirks (Microsoft External Research, ZDA, www.microsoft.com/scholarlycomm/) je današnje stanje znanosti po Jimu Grayu opredelil kot podatkovno intenzivno oz. četrto paradigmo (pred tem eksperimentalna, teoretična in računalniška). Predavatelj je bil zaposlen na različnih univerzah, pri OCLC-ju in je tudi poučeval na fakulteti za informacijske vede in bibliotekars-

tvo. Svoje izkušnje in poznavanje področij je oblikoval v sedem priporočil za prihodnost knjižnic:

1. ponovna opredelitev knjižnic (računalništvo v oblaku),
2. biti podjetni,
3. lotiti se težkih stvari (kot so na primer podatki raziskav) in posebnih zbirk,
4. osredotočiti se na trajnost,
5. izkoristiti obstoječe znanje in ga nadgraditi,
6. razširiti svoje delovanje na celoten kampus oz. izven njega,
7. spremeniti način izobraževanja knjižničarjev in informacijskih specialistov.

Brian Lavoie (OCLC, ZDA, www.oclc.org) je v svojem prispevku govoril o ekonomskih izzivih trajnostnega pristopa k trajnemu arhiviranju digitalnih objektov s poudarkom na rezultatih raziskave *Blue Ribbon Task Force on Sustainable Digital Preservation and Access* (brtf.sdsc.edu/biblio/BRTF_Final_Report.pdf) in predstavil, kako lahko evropske knjižnice kratkoročno in dolgoročno implementirajo rezultate raziskave na tem področju.

PREDSTAVITVE V VZPOREDNIH SEKCIJAH

Pred otvoritvijo konference je bilo organizirano letno srečanje SPARC Europe, na katerem je svoj program dela predstavila **mag. Astrid van Wesenbeeck**, njegova nova direktorica. Ključna področja njene delovanja bodo partnerstva, politika prostega dostopa, prostodostopni repozitoriji in revije ter komunikacija. V petih letih naj bi SPARC Europe postal eden osrednjih informacijskih centrov za prost dostop. Vse evropske univerze naj

bi vzpostavile OAI kompatibilne institucionalne repozitorije.

Wim van der Stelt (Springer, Nizozemska, www.springer.com/openaccess) je predstavil aktivnosti založbe Springer na področju prostega dostopa. V okviru naročniških revij lahko avtor, njegova ustanova ali konzorcij doplačajo za takojšnjo prosto dostopnost članka (*Springer OpenChoice*), nedavno pa so začeli z izdajanjem prostodostopnih revij (*SpringerOpen*), ki se od naročniških razlikujejo tudi v avtorskopravni vidiku: avtor obdrži materialno avtorsko pravico v okviru licence *Creative Commons Priznanje avtorstva* (CC-BY).

Dr. Johan Bollen (Indiana University School of Informatics and Computing, ZDA, www.informatics.indiana.edu) je predstavil projekt *Metrics from Scholarly Usage of Resources* (MESUR, www.mesur.org), v okviru katerega so s pomočjo podatkov o uporabi analizirali vidnost/vplivnost znanstvenih objav, kar naj bi bilo dopolnilno merilo bibliometrijskim metodam, ki temeljijo na citiranosti. Med rezultati projekta so analiza več kot 60 različnih metod za zasledovanje vidnosti/vplivnosti objav in longitudinalni zemljevidi celotne znanosti.

Dr. Michael Jubb (Research Information Network, VB, www.rin.ac.uk) je predstavil izzive za raziskovalne knjižnice v pogojih spreminjanja znanstvene komunikacije in zaostrenih finančnih razmerah. RIN je izdal priporočila *Challenges for academic libraries in difficult economic times: a guide for senior institu-*

tional managers and policy makers. Splošni trend je zmanjševanje deleža sredstev za knjižnično dejavnost v celotnih sredstvih univerze. Na kateri postavki lahko knjižnica zniža svoje stroške? V okviru stroškov za zaposlene bo ob naravnem zmanjševanju števila zaposlenih verjetno potrebno z manj zaposlenimi opraviti več zahtevnejšega dela, zmanjšati izobraževanje uporabnikov in obseg referenčne dejavnosti, morda skrajšati odpiralni čas. V prihodnost bo verjetno potrebno prestaviti investicije v informacijsko tehnologijo in stavbe. Britanske in ameriške knjižnice večinoma že namenijo manj sredstev za vire. Zaostreni pogoji so priložnost za razmislek, kakšno je poslanstvo knjižnice. Kot prioriteta področja prihodnjega delovanja navaja informacijsko opismenjevanje, prost dostop ter upravljanje z in trajno hranjenje podatkov raziskav. Glede informacijskih virov bi se morali preusmeriti iz zagotavljanja virov za vsak slučaj v zagotavljanje ob pravem času, dopustiti večji vpliv uporabnikov na izbor virov, preiti iz hibridnih zbirk v le elektronske, oblikovati konzorcijske zbirke (zbirke znanstvenih informacijskih virov v oblaku), potrebno bi bilo razmisliti o vlogi posebnih zbirk. Pri storitvah bi morali zmanjšati ali opustiti rutinske dejavnosti zaradi preusmeritve v nove digitalne storitve, oddati zunanjim izvajalcem dela, ki ne rabijo biti opravljena v ustanovi, in, kjer je le možno, sodelovati v obliki konzorcijev. Knjižnice bi si morale prizadevati za dodatne vire financiranja.

Dr. Christy Henshaw (Wellcome Library, VB, library.wellcome.ac.uk)

je poročala o načrtih knjižnice Wellcome za vzpostavitev digitalne knjižnice na temo zgodovine medicine. V repozitoriju bodo shranjeni različni digitalni objekti: slike, besedila in arhivski dokumenti (digitalizirani in izvorno digitalni dokumenti, digitalizacija preko 30 mio strani v petih letih), zvočni posnetki in drugo. V okviru študije izvedljivosti so raziskali tehnični in organizacijski vidik projekta.

Tamara Pianos (National Library of Economics, Nemčija, www.zbw.eu) je v svojem referatu z naslovom *EconBiz – stičišče uporabnikov potreb in nove tehnologije* predstavila virtualno knjižnico, kjer so poskusili kombinirati tradicionalne knjižnične storitve z novimi tipi dokumentov in storitvami. Osredotočili so se na parametre, kot so enostavna uporaba, enostaven dostop do tiskanih dokumentov in elektronskih virov, omejitve glede spoštovanja avtorskega prava, ... Nov portal EonBiz (www.econbiz.de), ki bo v celoti zaživel avgusta 2010, pokriva področje poslovnih ved, ekonomije in drugih sorodnih področij. Vsebuje okoli 6 mio zapisov iz različnih podatkovnih zbirk.

Ellen Simons (Avans University of Applied Sciences, Nizozemska, www.avans.nl) je predstavila popolnoma nov koncept visokošolske knjižnice: knjižnice kot učnega centra. Konceptualna sprememba knjižnice sovпада s strateško vizijo univerze Avans na področju pedagoškega procesa. Knjižnica, ki se je prestrukturirala v Učni center Avans in si nadela ime Xplora, je postala atraktivno in inovativno

okolje za študij, z velikim številom čitalniških mest in računalniškimi postajami. Povečali so število delovnih mest za skupinsko delo ter število mest za študij v tišem okolju. V Xplori se družijo študentje in profesorji, ki tam izvajajo svoje mentorske ure. Knjižničarji so informacijski specialisti, največja sprememba je izražena v odnosu informacija – znanje.

Mag. John MacColl (RLG – OCLC Research, UK, www.oclc.org/research) je predstavil rezultate raziskave OCLC z naslovom *A comparative review of research assessment regimes in five countries and the role of libraries in the research assessment process*. Univerze si prizadevajo za čim višje uvrstitve na različnih svetovnih lestvicah, od katerih sta najbolj znani šanghajska *Jiao Tong Academic Ranking of World Universities* in britanska *Times Higher World University Ranking*. Knjižnice univerz lahko z vzpostavitvijo institucionalnih repozitorijev omogočijo kakovostnejše vrednotenje raziskovalcev, sodelujejo s poznavanjem bibliometrije in znanstvene komunikacije ter nudijo podporo upravljanju raziskovalnih informacijskih sistemov.

Juan Gorraiz in **Christian Gumpenberger** (University of Vienna, Avstrija, www.univie.ac.at) sta predstavila nov koncept analitičnega orodja za ugotavljanje citiranja revij. Z naraščajočo dostopnostjo e-revij je postalo merjenje uporabnosti digitalnih knjižnic zanimiva alternativa spremljanju citiranosti revij v obliki faktorja vpliva (JCR). Razvili so orodje SERUM (*Standardized Electronic Resource Usage Metrics*), ki namesto podatkov o

citiranosti uporablja »downloads«. Vzpostaviti nameravajo mednarodno mrežo digitalnih knjižnic in repozitorijev, relevantne podatke bodo pridobivali od založnikov in jih zbirali na portalu univerze na Dunaju. Predvidevajo izračune osnovnih indikatorjev, kot so faktor vpliva uporabnosti e-revije in drugih.

Dr. Giuseppina Vullo (University of Glasgow, VB, www.gla.ac.uk) je predstavila modele vrednotenja digitalnih knjižnic. Med seboj se razlikujejo glede na strukturo, so kompleksne enote, zato je potreben interdisciplinaren pristop. Razvoj digitalnih knjižnic je zelo hiter, longitudinalne analize zaradi tega skoraj niso izvedljive.

Panos Georgiou in **dr. Giannis Tsakonas** (University of Patras, Grčija, www.upatras.gr) sta predstavila storitve knjižnice in informacijskega centra Univerze v Patrasu na področju prostega dostopa. V Grčiji izhaja približno 160 recenziranih znanstvenih revij, od tega 86 tudi v elektronski različici, od katerih je 70 revij prostodostopnih. Knjižnica in informacijski center Univerze v Patrasu s pomočjo odprtokodne programske opreme *Open Journal Systems* skrbi za tehnični vidik izdajanja petih znanstvenih revij univerze – tri so prostodostopne revije (Pasithee, xantho.lis.upatras.gr/pasithee/), pri preostalih dveh so ob premičnem embargu preko prostega dostopa na voljo starejše številke revije (podobno kot pri arhivskih zbirkah JSTOR; Dexameni, xantho.lis.upatras.gr/dexameni/). Univerza nima centra za digitalizacijo in univerzitetne založbe. Delo knjižnice in informacijskega centra

pri tej dejavnosti obsega vzdrževanje infrastrukture, zagotavljanje dostopa in trajno hranjenje, lahko tudi svetujejo in promovirajo dejavnost in prost dostop na splošno, med njihovo delo pa ne sodi zagotavljanje recenzije, skrb za avtorskopravni vidik in za tiskane različice revij. Za tehnični vidik izdajanja e-revij in e-knjig z različnimi poslovnimi modeli skrbijo tudi knjižnice drugih univerz, kot na primer Cornell University Library (DPubS), University of Michigan Library (Scholarly Publishing Office) in Open Humanities Press.

Ronald M. Schmidt

(Hochschulbibliothekszenrum des Landes Nordrhein-Westfalen, Nemčija, www.hbz-nrw.de) je poročal o aktivnostih in načrtih glede agregacije podatkov knjižnične statistike na ravni knjižnične LIBER in izračunu kazalnikov knjižnične dejavnosti za potrebe benchmarkinga te skupine knjižnic (kot zgled je navedel indeks BIX). Kazalniki bi morali biti ustrezni glede na poslanstvo knjižnic, informativni glede problematike knjižnic in primerni za prikaz učinkovitosti knjižničnih storitev. Priporočljivi nabori kazalnikov so na voljo na primer v *The Swedish Quality Handbook* (2001–2004) in *Norwegian Indicators* (2007). Kot primere rednih benchmarking aktivnosti je navedel BIX, benchmarking sistem UKB (Nizozemska od leta 1999) in HELMS (UK Higher Education Library Management Statistics).

Graham Stone (University of Huddersfield, Velika Britanija, www.hud.ac.uk) je kot odgovor na vprašanje *Zakaj je z Google-om tako enostavno in s knjižnico tako težko?*

navedel, da imajo uporabniki raje enostavne uporabniške vmesnike, kar Google vsekakor je. Na Univerzi v Huddersfieldu je bila ustanovljena projektna skupina, ki bi preučila, kako zagotoviti lažje iskanje in dostop do informacij za uporabnika, medtem ko mora vse ostati v okvirih trenutnih ravni proračuna. Neposreden rezultat te študije je, da je Univerza v Huddersfieldu postala prva komercialna uporabnica aplikacije *Summon web scale discovery service* (Serials Solution), kjer lahko uporabnik hkrati išče po lokalnih katalogih tradicionalnih virov in oddaljenih elektronskih virih. Poskrbeli so tudi za enostavnost aplikacije, upoštevali pravilo »do informacije v treh korakih«, ...

Jens Hofman Hansen (Državna in univerzitetna knjižnica, Danska, www.statsbiblioteket.dk) je predstavil koncept, podoben prej navedenemu referatu. Njihov cilj je bil prav tako poskrbeti za skupno vstopno točko iskanja informacij, ne glede ali uporabnik išče fizično enoto ali digitalno, revijo ali knjigo, fotografije, ... Uporabili so odprtokodno programsko opremo.

POSTERJI

Na konferenci je bilo na ogled 21 posterjev. Navajamo informacije o najbolj zanimivih. V celotnem besedilu so dostopni na spletni strani konference.

Jani Sasali (Oulu University, Finska, www.oulu.fi) je za svoj poster prejel nagrado LIBER. V posterju z naslovom *ToR - Toolbox of Research information literacy guidance* je predstavil wiki, v okviru katerega so zbrane vse informacije, ki jih potrebujejo

doktorandi in raziskovalci – od iskanja znanstvenih informacij, vrednotenja znanosti in financiranja raziskav do podatkov o doktorskem študiju in navodil za pisanje znanstvenih besedil (wiki.oulu.fi/display/tor/).

Agnes Ponsati (Consejo Superior de Investigaciones Científicas, CSIC, Španija, www.csic.es) je predstavila analizo povrnitve vlaganj (ang. *return on investment*), ki jo je na osmih ustanovah po svetu izvedla Carol Tenopir (University of Tennessee), med drugim tudi na CSIC-u. Zanimala jih je ekonomska vrednost knjižnic pri pridobivanju sredstev za projekte. Za vsak evro, namenjen delovanju knjižnic CSIC-a, je slednji na razpisih prejel od 15,54 EUR sredstev (raziskovalne ustanove) do 0,64 EUR (izobraževalne ustanove).

Dr. Michael Jubb in **Branwen Hide** (Research Information Network, VB, www.rin.ac.uk) sta raziskala, kako raziskovalci ustvarjajo, uporabljajo in razširjajo informacije o rezultatih raziskav, da bi jim knjižnice pri tem lahko nudile kar najboljšo podporo.

Ellen Collins (Research Information Network, VB, www.rin.ac.uk) je povzela, da je prihodnost akademskih in raziskovalnih knjižnic vezana na spremembe visokega šolstva. V okviru dvoletnega projekta je Research Information Network identificiral tri možne smeri teh sprememb. V naslednji fazi bo med drugim razmislil o posledičnih možnih smereh razvoja visokošolskih knjižnic.

Patricia Kiliard (University of Cambridge, VB, www.cam.ac.uk) je poročala o vzpostavitvi aplikacij knjižnice 2.0. Knjižničarji in sorodne strokovne službe University of Cambridge so s financiranjem Arcadia Fund izvedli več projektov, seminarjev in predavanj, v okviru katerih so v okolju spleta 2.0 vzpostavili nekaj storitev, analizirali informacijsko pismenost študentov in znanstveno komunikacijo (arcadiaproject.lib.cam.ac.uk).

RAZPRAVE

V sedmih moderiranih skupinah so udeleženci konference razpravljali o enakih vnaprej zastavljenih vprašanjih in izoblikovali naslednje prioritete za preoblikovanje dejavnosti knjižnic:

- prehod iz tiskanega v elektronski medij (kopenhagenska študija je ocenila, da je trajno hranjenje digitalnih objektov šestkrat dražje kot trajno hranjenje tiskanih publikacij),
- promocija prostega dostopa, knjižnice naj delujejo kot povezovalne točke med različnimi deležniki procesa,
- sodelovanje knjižnic na nove načine, povezovanje dejavnosti v oblaku (več knjižnic skupaj): skupno upravljanje (tiskanih in elektronskih) knjižničnih zbirk, vzajemna katalogizacija, opustiti uporabo različnih klasifikacijskih sistemov, skupno informacijsko opismenjevanje v elektronski obliki, opustiti individualno lastništvo sistemov za avtomatizacijo poslovanja knjižnic in lokalne strežnike,
- dejavnosti, ki bi jih lahko preoblikovali, zmanjšali ali ukinili: širši profili referenčnih knjižničarjev

(poznati več področij), prehod na le elektronske oblike revij in e-knjige, preoblikovati storitve, da jih uporabniki lahko izvedejo sami, medknjižnična izposoja naj bo v celoti elektronska,

- digitalizacija zbirk in redkih publikacij, omogočiti dostop do težko dostopnih zbirk,
- vključevanje novih tehnologij v knjižnične storitve,
- izobraževanje in usposabljanje knjižničarjev za upravljanje projektov, podatkov in metapodatkov, omogočiti pridobitev ekonomskih znanj in komunikacijskih spretnosti ter veščin zagovornišтва, poznati bibliometrijo, informacijsko tehnologijo, mreženje, stalno strokovno izpopolnjevanje in odprtost za nova znanja sta nujnost, poznati procese raziskovanja in poučevanja ter njune potrebe, obvladati avtorsko pravo,
- pridobivanje dodatnih sredstev: raziskovalni projekti, mobilnost, partnerstva,
- osredotočiti se na potrebe okolja, prenehati razmišljati o knjižnici in namesto tega o potrebah študentov, predavateljev in raziskovalcev, knjižnica naj postane mesto za skupinsko delo in študij ter druženje.

NAGRADE LIBER IN SPARC Europe

LIBER je podelil nagrade dvema predstavitevama in posterju, ki so v okviru teme konference prikazali najbolj izvirne dosežke. Prejeli so jih **Ana van Meegen Silva** in **Imke Limpens** za predstavitev z naslovom *How serious do we need to be? Improving information literacy skills through gaming and interactive elements*,

Graham Stone za predstavitev *Searching life, the universe and everything? The implementation of Summon at the University of Huddersfield*, in **Jani Sassali** za poster *TOR - Toolbox of Research information literacy guidance*.

Zadnji dan konference je SPARC Europe podelil nagrado za posebne dosežke na področju znanstvene komunikacije. Nagrado za leto 2010 je prejel **CERN** (Evropska organizacija za jedrske raziskave) za vsestransko obravnavo prostega dostopa, še posebej v okviru projekta SCOAP3 (<http://www.sparceurope.org/sparc-europe-award-to-honour-leaders-in-field-of-scholarly-communications>).

SKLEPNE MISLI

Po seznanitvi z vsebino predstavitev, posterjev in razprav na konferenci LIBER lahko ugotovimo, da bodo spremembe v organiziranosti znanstvenih knjižnic in njihovih

dejavnosti nujne, potrebno bo pozorno spremljati razvoj matičnega okolja in njegove spremenjene potrebe ter se ustrezno odzvati. Visokošolske in raziskovalne knjižnice morajo svojim uporabnikom omogočiti dostop do informacijskih virov in storitev ter sodelovati pri razširjanju rezultatov raziskav univerze ali inštituta. Njihova prihodnost je v prevladujočem delu elektronska. Ali se slovenski knjižničarji pripravljamo in usposabljammo za tak prehod?

Mojca Kotar

Univerza v Ljubljani, Univerzitetna služba za knjižnično dejavnost

in

Dunja Legat

Univerza v Mariboru,

Univerzitetna knjižnica Maribor

16. 7. 2010

VIRI

- Collins E. *Academic libraries for the future: initial findings from horizon-scanning*. Pridobljeno 8. 7. 2010 s spletne strani <http://www.rin.ac.uk/news/events/39th-liber-annual-conference-re-inventing-library>.
- Jubb, M., Hide, B. *How researchers create, use and disseminate information and the implications for libraries*. Pridobljeno 8. 7. 2010 s spletne strani <http://www.rin.ac.uk/news/events/39th-liber-annual-conference-re-inventing-library>.
- LIBER: *Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche: Association of European Research Libraries*. Pridobljeno 8. 7. 2010 s spletne strani <http://www.libereurope.eu/>.
- LIBER 2010: *conference programme*. Pridobljeno 8. 7. 2010 s spletne strani: <http://www.statsbiblioteket.dk/liber2010/conference-programme>. [Na voljo celotne vsebine predstavitev in posterjev ter povzetki razprav.]
- *Re-inventing the library: the challenges of the new information environment: LIBER 39th Annual Conference, 29 June to 2 July 2010: conference programme*. Aarhus: LIBER, Statsbiblioteket, Aarhus Univerzitet, [2010].
- SPARC Europe [The Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition Europe]. Pridobljeno 8. 7. 2010 s spletne strani <http://www.sparceurope.org/>.

1. EFEST – INFORMACIJSKA IN KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA V KNJIŽNICAH

Celje, 21. maj 2010

POROČILA

V petek, 21. maja 2010, je v Levstikovi dvorani Osrednje knjižnice Celje potekalo strokovno srečanje slovenskih splošnih knjižničarjev z naslovom Informacijska in komunikacijska tehnologija v knjižnicah. Srečanje je organizirala Osrednja knjižnica Celje v sodelovanju z osrednjimi območnimi knjižnicami. V Celju se je zbralo prek osemdeset udeležencev iz vseh slovenskih splošnih knjižnic in nekaterih partnerskih institucij.

V prvem delu strokovnega programa so bile predstavljene smernice za izgradnjo sodobne informacijske podpore v splošnih knjižnicah, ki jih je na osnovi svojega znanja in izkušenj pripravila in udeležencem tudi predstavila skupina informatikov v okviru Tima Osrednjih območnih knjižnic. Smernice so ob tej priložnosti izšle tudi v tiskani obliki, v obliki priročnika z naslovom Informacijsko-komunikacijska tehnologija v splošnih knjižnicah. Elektronska različica pa je objavljena na spletni strani Centra za razvoj knjižnic: (http://cezar.nuk.uni-lj.si/ook/pages/files/IKT_v_SK_2010_za_tisk.pdf). Priročnik je v prvi vrsti namenjen splošnim knjižnicam kot pripomoček in priporočilo pri načrtovanju informacijskega sistema v njihovih okoljih, vodstvom knjižnic pri načrtovanju in podpori razvoja, vsem knjižničarjem pa daje celovit pregled nad področjem, ki ga morajo poznati, da ga lahko uporabljajo. Na pregleden in jasen način obravnava dokumentiranje, osnovne segmente informacijsko komunikacijske tehnologije v knjižnicah in zagotavljanje njihove varnosti, sporočilne sisteme, sisteme za upravljanje z javno dostopnimi računalniki in nadzor nad tiskanjem.

Slika 1: 1. eFest (foto: Andrej Kure)

V nadaljevanju srečanja so bile predstavljene nekatere tehnološke novosti in rešitve ter primeri dobre prakse, ki jih knjižnica lahko uporabi za bolj učinkovito obvladovanje delovnih procesov in razvoj naprednih storitev za svoje uporabnike. Delovanje tehnologije RFID v ultra visokem frekvenčnem območju (UHF) je predstavil Rok Areh iz podjetja RFID, d.o.o.; možnosti za dostop do brezžičnega omrežja Eduroam in Libroam v slovenskih splošnih knjižnicah pa sta opisala Davor Šoštaric z Ministrstva za znanost in tehnologijo in Boštjan Batič z Instituta informacijskih znanosti Univerze v Mariboru. O večuporabniškem računalniškem sistemu, ki ponuja rešitev za nadzor nad računalniki, namenjenimi uporabnikom knjižnic, je spregovoril Gašper Mahnič iz podjetja M2G.SI, primer dobre prakse pri implementaciji sistema RFID v Medobčinski splošni knjižnici Žalec pa je predstavila direktorica Jolanda Železnik.

Druženje, ki je ponudilo tudi veliko priložnosti za neformalno izmenjavo znanj in dobre prakse, smo zaključili z družabnim delom ter spoznavanjem zgodovinskih in kulturnih znamenitosti Celja. Ogledali smo si dve razstavi Pokrajinskega muzeja Celje, in sicer razstavo o potovanjih Alme M. Karlin - Poti in razstavo CELEIA – Mesto pod mestom.

1. eFest je bil po mnenju udeležencev in organizatorjev dobra priložnost za izmenjavo izkušenj na področju informacijske tehnologije v knjižnicah. Ker pa je informatika hitro razvijajoča se panoga, razvoju katere knjižničarji v večini primerov težko ali vsaj premalo sledimo, si vsi želimo, da bi ga v prihodnjih letih ponovili.

Vsem, ki se 1. eFesta niste mogli udeležiti, sporočamo, da predstavitev s srečanja najdete na spletni strani: <http://cezar.nuk.uni-lj.si/ook/pages/page.php?id=46&psid=23>.

Andreja Videc
koordinatorka nalog OOK
Osrednja knjižnica Celje

POROČILA

FESTIVAL »BELE VRANE« V MEDNARODNI MLADINSKI KNJIŽNICI

München, 20. – 25. julij 2010

Mednarodna mladinska knjižnica (Internationale Jugendbibliothek-IJB) v Münchnu je sredi letošnjega poletja prvič organizirala festival Bele vrane, »festival mednarodne otroške in mladinske književnosti«, ki se bo odslej verjetno dogajal vsako drugo leto. Sicer pa IJB že 17 let vsako leto pripravlja razstavo Bele vrane – izbor najboljših mednarodnih otroških in mladinskih knjig. Razstava knjig in katalog z naslovom *The White Ravens* sta med drugim vsako leto predstavljena tudi na Mednarodnem sejmu otroških knjig v Bologni. Praviloma vsako leto so med Bele vrane sprejete tudi dve ali tri slovenske mladinske knjige.

Festival je bil pravi praznik najboljših sodobnih mednarodnih mladinskih književnosti; nanj so povabili 13 avtorjev mladinske književnosti iz Nemčije in drugih držav, katerih dela so bila v zadnjih letih sprejeta med Bele vrane IJB, pa tudi sicer pogosto nagrajena z različnimi literarnimi nagradami. Med kakovostnimi deli so izbrali predvsem humorna, komična ... kar je bilo občutiti kot nekakšno rdečo nit, ki je avtorje in udeležence festivala še posebej pristrčno povezovala.

Gostujoči avtorji so bili: **Michael Gerard Bauer** (r. 1955) iz Avstralije, **John Green** (r. 1977) iz ZDA, **Grzegorz Kasdepke** (r. 1972) iz Poljske, **Joseph Lemasolai Lekuton** (r. 1963) iz Kenije, **Marie-Aude Murail** (r. 1954) iz Francije, **Maria Parr** (r. 1981) iz Norveške, **Luis María Pescetti** (r. 1958) iz Argentine, **Toon Tellegen** (r. 1941) iz Nizozemske ter iz Nemčije **Beate Teresa Hanika** (r. 1976), **Paul Maar** (r. 1937), **Ali Mitgutsch** (r. 1935), **Alois Prinz** (r. 1958) in **Susanne Strasser** (r. 1976). O njih je najti veliko gradiva na različnih spletnih naslovih in na naslovu festivala Bele vrane: http://www.ijb.de/wrfestival/de/start_de.htm (Unsere Gäste). Med njimi so le trije, katerih nekatera mladinska dela imamo prevedena v slovenščino: **Grzegorz Kasdepke**, **Toon Tellegen** in **Ali Mitgutsch**.

Festival je bil namenjen mladim bralcem iz Münchna in okolice, učiteljem in mentorjem branja, družinam ter strokovni javnosti. IJB je obvestilo o festivalu Bele vrane poslala po vsem svetu in tako smo festival iz Slovenije obiskali: **Barbara Hanuš**, **Irena in Janez Miš**, **Ivanka Učakar** in **Tilka Jamnik**. Posebej dragoceno nam je bilo srečanje z **dr. Katjo Wiebe**, referentko za slovanske književnosti v IJB.

Festival se je začel v torek popoldne s svečano otvoritvijo v velikem belem prireditvenem šotoru na

dvorišču gradu **Blutenburg**, v katerem domuje IJB. Po pozdravnih nagovorih dr. **Christiane Raabe**, direktorice IJB, dr. **Wolfganga Heubischa**, ministra za znanost, raziskovanje in umetnost Bavarske, in dr. **Hans-Georga Küppersa**, kulturnega referenta Mestne občine München, se je odvijal prijeten in domišljen program, primeren tako za otroke in mladino kot za odrasle. Iz svojih mladinskih literarnih del sta brala nemški pisatelj **Paul Maar** in norveška pisateljica **Maria Parr**, glasbo je prispeval dekliški godalni kvartet **Ladys Strings**, plesna mladinska skupina iz **Iwanson-Schule** je izvedla ples belih vran, pesnik **Bumillo** je povedal zgodbo o vranah, iluzionist **Thomas Fraps** pa je izvajal čarovnije, ki jih je pospremil z duhovitim razmišljanjem o čarobnosti branja ter zaključil s tem, da je iz rokava potegnil kipec bele vrane.

Od srede do petka so se zvrstila srečanja ustvarjalcev mladinske književnosti z bralci. Nekatera – po več vzporednih – so potekala z organiziranimi skupinami v IJB, in le-teh smo se lahko udeležili tudi »zunanji« gosti. Ustvarjalci pa so gostovali tudi po nekaterih osnovnih in srednjih šolah, ne le v Münchnu, ampak tudi po drugih bavarskih mestih (v tednu festivala so tu potekali zadnji dnevi šolskega leta). Tako kot knjižnica IJB že leta publicira katalog *White ravens* tudi že več let organizira pisanje kritik, vtisov, mnenj o nekaterih mladinskih delih **Gegengelesen**. V projekt so se vključile osnovne in sred-

nje munchenske šole, ki jih obiskujejo Grki, Turki, Poljaki, skratka učenci, katerih materni jezik ni nemščina, da bi pospeševali pismenost. Letos je bil projekt prvič **natečaj** z nagradami. Mladi bralci so ustvarjali po branju določenih literarnih del; zmagovalci so se predstavili na festivalu in prejeli nagrade. Njihova mnenja so bila, vzporedno z anotacijami strokovnjakov razstavljena v gradu Blutenburg.

V soboto in v nedeljo popoldne pa **je bil festival odprt za vse**. Obiskali so ga otroci in odrasli, družine in posamezniki, tudi različni strokovnjaki s področja mladinske književnosti. Oba popoldneva so se odvijale različne ustvarjalne delavnice: npr. likovne - izdelava ptičjih peres iz papirja, žigov v obliki ptičjih nožic, nakita z različnih koncev sveta, dramska delavnica o sporu med črnim labodom in belo vrano, in podobno. Vzporedno so potekala srečanja z avtorji mladinske književnosti (branje literature in pogovori z njimi), Avstalec Michael Gerard Bauer in Argentinec Luis María Pescetti pa sta se na koncertih, kolažu brane besede in glasbe, predstavila kot vsestranska ustvarjalca.

Sredin večer je bil namenjen **strokovnemu srečanju na temo Komično v otroških in mladinskih knjigah**. Zvečer od 19. do 22. ure zato, da bi se ga imeli zainteresirani čas udeležiti (čez dan so v šoli oz. v službi). Dr. Emer O'Sullivan, strokovnjakinja s področja literature in kulturne zgodovine, je v referatu pregledala, kako se dogaja komično v mladinski književnosti, v jeziku in

v vsebini, dotaknila se je nonsensa, črnega humorja, parodije idr. Potem pa so o temi – ob branju odlomkov iz svojih del – razpravljali avtorji Michael Gerard Bauer, Luis María Pescetti, Marie-Aude Murail in prevajalec Tobias Schefel.

Na festivalu smo torej spoznali **več vrhunskih avtorjev mladinske književnosti in njihovih – večino v slovenščino še neprevedenih del**, sicer pa, kar se oblik dela tiče, na prvi pogled nič novega. Toda poudariti velja – kar pa je nekaj razlike od naših prireditvev – da je bilo vedno težišče na **glasnem interpretativnem branju daljših odlomkov iz literarnih del**; v svojem jeziku so jih najprej brali avtorji sami, v nemščini pa profesionalni igralci in napovedovalci. Za prevajanje v nemščino je bilo dosledno poskrbljeno tudi v pogovorih in predstavitvah avtorjev. Presenetljivo je, kako so udeleženci – ne glede na starost – pozorno poslušali, nato pa sproščeno spraševali. Ob koncu prireditve so avtorji vedno dajali avtograme oz. podpisovali svoje knjige. Na nekaterih prireditvah so bile knjige tudi na prodaj. Literaturo je treba torej najprej doživeti ob branju oz. poslušanju ... nato se lahko razvije tehten in sproščen pogovor. Opaziti je bilo, kako **se bralci veselijo srečanj z avtorji**, jih občudujejo in spoštujejo, kupujejo njihove knjige, si želijo njihovih podpisov in fotografiranja z njimi.

Čeprav so naše oblike dela z bralci praviloma zelo dobre, nam je lahko v vzgled tako festival v celoti kot posamezne prireditve, prav zaradi domišljenosti, z navdušenim sode-

lovanjem ustvarjalcev in udeležencev, v profesionalnosti in sproščenosti. Naj še enkrat poudarim, da je posebej navdušilo glasno interpretativno branje literature in sproščena komunikacija med avtorji in bralci. **Festival je bil tudi sicer odlično organiziran, pripravili so lepo oblikovano promocijsko gradivo in duhovito celostno podobo** (belo vrano in njene številne sledi, ki simbolično povezujejo avtorje, literarna besedila in bralce, različne dejavnosti ob branju, literaturo, likovno in glasbeno umetnost, stroko in ljubiteljstvo, posameznike in množice ...). Festivalski tim iz IJB je bil prisoten vse dni, od jutra do večera.

Festival je knjižnica organizirala v sodelovanju z Ministrstvom za znanost, raziskovanje in umetnost dežele Bavarske ter Odsekom za kulturo mesta München in ob podpori številnih sponzorjev. Kljub temu obisk festivala ni bil brezplačen; celo šolarji, ki so prihajali v skupinah, so plačevali vstopnino, ki sicer ni bila visoka, vendar se zdi v tržno naravnem svetu povsem umestna.

V času festivala si je bilo mogoče **ogledati knjižnične prostore v gradu Blutenburg**. Grad je osupljivo in romantično okolje najboljšim mladinskim knjigam iz vsega sveta, po hodnikih in stolpičih so duhovito postavljene stalne in občasne razstave, na grajskem dvorišču rastejo drevesa, okrog lipe je lesena klop, v sklopu gradu je tudi čudovita gotska kapela s krilnimi oltarji ter restavracija, ki se odpira na jezero, kjer plavajo race in labodi ... Grad je zato idealen prostor za

takšne prireditve, kot je bil festival Bele vrane. Prav tako je dovolj dostopen za uporabnike študijske knjižnice, medtem ko mladi bralci in njihovi družinski člani vse manj obiskujejo mladinski oddelek, ki je odprt za javnost. V njem so knjige v nemščini, angleščini, francoščini, španščini, arabščini in s posameznimi izvodi tudi v drugih jezikih, tistih narodov pač, ki prihajajo v knjižnico. Polico s slovenskimi otroškimi in mladinskimi knjigami, ki jo je pred leti postavila Bralna značka Slovenije v sodelovanju s Pionirsko knjižnico v Ljubljani, so ukinili, ker slovenski otroci iz Bavarske žal ne prihajajo v knjižnico.

Poleg stalnih razstav **Michael Ende Museum**, **Erich Kästner Zimmer** in **James Krüss Turm** so kot vedno na ogled tudi občasne razstave. Tokrat sta v grajskih stolpih duhovito razstavljeni zbirki leposlovnih in poučnih knjig na temo črne teme (**Dunkel war's: Eine Nachtwanderung durch die internationale Kinderliteratur**) in osnutkov ter originalov iz slikanic ilustratorke **Binette Schroeder** ob njeni 70-letnici. Poleg tega smo si tokrat lahko ogledali tudi originale ilustracij nemške ilustratorke **Susanne Strasser**, ki je bila tudi gostja na festivalu, in avstralskega vsestranskega vrhunskega ustvarjal-

ca **Shauna Tana**, čigar *Zgodbe iz oddaljenega predmestja* so v prevodu Gaje Kos izšle pri založbi Miš, 2010.

Zapisi:

Tilka Jamnik

Mestna knjižnica Ljubljana

Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo

in

Ivanka Učakar

Osnovna šola Frana

Albrehta Kamnik

POVABILO K BRANJU

DEWEY: MAČEK IZ MESTNE KNJIŽNICE

Navkljub načelni strokovni usmerjenosti rubrike *Povabilo k branju*, sem mnjenja, da pravzaprav strokovne informacije same po sebi nimajo moči, da bi vleklo k napredku. Zaradi tega sem z veseljem v svojem zadnjem prispevku predstavljal prozo naših uporabnikov, ki razmišlja o nas, našem delu in poslanstvu¹. Poleg tega smo z eno nogo še vedno v poletju, ki povečini uživa status počitka, odmora in priložnosti za »poletno branje«. Zato mi je tudi v veselje, da predstavljam slovenski prevod knjige o **knjižničnem mucu, imenovanem Dewey**.²

Knjige o Deweyu sam nisem srečal po naključju. Pravzaprav bi bilo nemogoče, da bi jo zgrešil. Doma namreč gostim mačka, ki je na las podoben Deweyu, tako da je bil dovolj le hiter pogled na naslovnico, ki je zaradi napisanega izstopala med vsemi novo prispelimi knjigami v knjižnico. Poleg tega mi jo je kot priporočilno čtivo čez kakih petnajst minut na mizo položila pisarniška cimra. In za nameček se mi Dewey prikaže tudi na Facebooku³. Vse to je bilo dovolj, da sem knjigo vzel v roke.

In moram priznati, da mi sprva ni pustila preveč pozitivnega vtisa. Branje brez dodatnih misli bo pripeljalo do občutja, ki spominja na tiste ob gledanju filmov o *Lassie* ali *Free Willy*. In v osnovi natanko takšno zgodbo tudi prikaže. Melodramo, v kateri nastopa sivi vsakdanjik s še bolj sivimi ljudmi, ki živijo iz dneva v dan in stoično prenašajo udarce usode, ki jih zgodovina piše okoli njihovega življenja. To melodramo nato nepreklicno spremeni dogodek, za katerega se zdi, da so ga vsi komaj čakali in ki je za vedno v sivino vnesel barve. V našem primeru gre tu za ljudi, še posebno avtorico *Vicky Myron*, iz mesteca Spencer v Iowi, ki so doživeli mačka Deweya. Zaradi tega pridiha, ki se ga ob branju knjige ne bo mogel znebiti praktično nihče, se mi takšne zgodbe običajno upirajo. Vseeno pa je tukaj nekaj drugega na delu. Ta zgodba v neki drugi gesti ponuja razmislek o tem, kaj je knjižnica, kako knjižnico upravljati, kaj knjižnici pomenijo uporabniki in kaj uporabnikom pomeni knjižnica kot prostor. Mogoče bi si celo drznil postaviti tezo, da knjige s takšno vsebino, kot jo ponuja Dewey, uspešno triumfirajo z **demistifikacijo knjižnic in stereotipov**, povezanih z njimi.

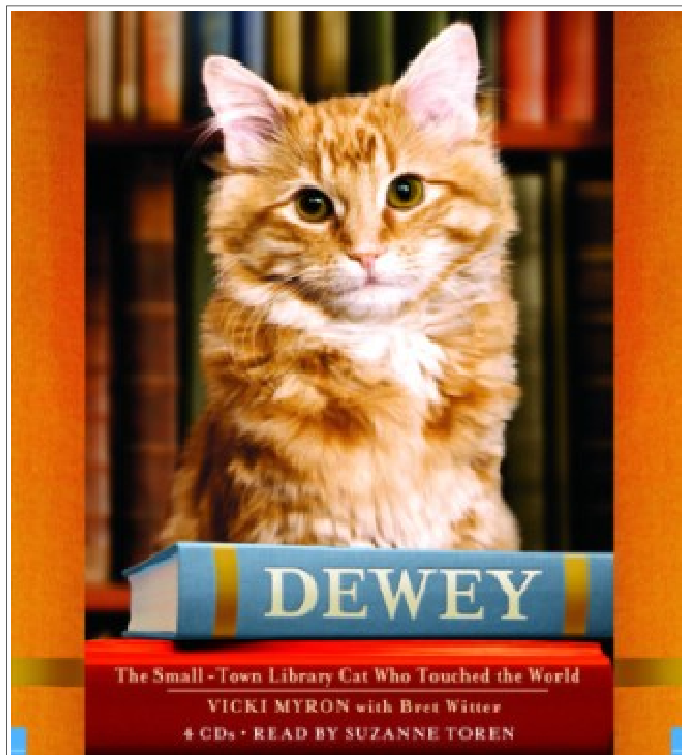
1 Nekaj literarnih pogledov na knjižnice, Knjižničarske novice št. 5, 2010.

2 Vicky Myron, Bret Witter: *Dewey, Maček iz mestne knjižnice*, Ljubljana: Modrijan, 2010, prevod Marjeta Gostinčar Cerar.

3 Knjiga o Deweyu ima svojo stran na Facebooku: <http://www.facebook.com/DeweyTheBook> (uporabljeno 2.9.2010).

Knjiga je torej zbirka poglavij, ki imajo rdečo nit v mestecu Spencer in življenju avtorice *Vicky Myron*, večletne direktorice mestne knjižnice. Tako spoznamo glavne osebe, povezane z mestno knjižnico, uporabnike knjižnice, pomembne osebe različnih vlog v mestu in bližnje Myronine sorodnike. In spoznamo Deweya. Avtorica podrobno opisuje vse glavne mejnike v življenju muca, ki so ga na mrzlo jutro našli v zaboji za vračilo knjig izven delovnega časa knjižnice. Opisuje tudi probleme z odločitvijo, kaj z najdenčkom storiti, kasnejše privajanje na življenje v knjižnici in praktično vse njegove slavne podvige, zaradi katerih je ta mačkon postal svetovno znana zvezda. Knjižničarji so ga poimenovali Dewey in to ime se je navkljub kasneje izpeljanemu natečaju, ko so izbirali ime, tudi obdržalo⁴. In Dewey je tako ali drugače skoraj dvajset let prebival kot **hišni muc mestne knjižnice v Spencerju**. Avtorica v lahkotnem slogu opisuje vse njegove dogodke, srečanja, zasluge in uspehe, prav tako pa tudi negativne plati navezanosti na hišnega mačka. In na ta način predstavi njegovo zgodbo svetu.

Vseeno pa je v tem nemara nekaj več. Zdi se namreč marsikdaj, da le tisti dogodki, ki nepričakovano posežejo in na videz tudi ne spadajo v neko zgodbo, to zgodbo napravijo. *Anna Frank* je s svojo dnevniško zapisano izkušnjo v mnogočem prispevala k dojemanju Druge svetovne vojne, čeprav se zdi, da otroci v vojne ne sodijo. Dewey je maček in kot tak ne sodi v zgodbo knjižnice. Knjižnica kot svet prostor tišine, branja in spoštovanja ni prostor za nekaj tako nepredvidljivega, kot je hišni ljubljencek. A vendarle zgodba pokaže, da to ni res. Da sprememba v mišljenju lahko pripelje tudi do nečesa pozitivnega. In da tudi prihod Deweya knjižnici ni zmanjšal njene vrednosti, niti zaviral njenega poslanstva. V tej vlogi vidim **Deweya kot simbol odprtosti za spremembe**, ki so na primeru spencerske knjižnice prišle več kot dobrodošle. Med tem, da je povzročil večji obisk, pogostejši obisk knjižnice, vlil pozitivnega elana in posledično tudi knjižnični upravi pomagal k temu, da so jo financerji začeli jemati resno, je verjetno prav Dewey to knjižnico naredil to, kar danes je. Avtorica gre še nekoliko dlje in sicer očitno dejstvo – prihod mačka, psa ali

Slika 1: Vir slike: www.spencerlibrary.com

katerega koli drugega bitja spremeni življenje – poudarja tudi za svojo privatno sfero. Dewey, sicer knjižnični muc, je občasno seveda odšel tudi domov k Vicky in pripomogel tudi k boljšemu družinskemu razumevanju. Vse o Deweyu torej. Njegovo slavno ime in zgodbe, ki se še danes pletejo okoli knjige in njegove zgodbe, lahko preverite tudi na spletu⁵.

A zgodba o Deweyu⁶ sploh ni zgodba o Deweyu.

V resnici gre za življenjsko zgodbo, kot sem že uvodoma povedal, o mestecu, knjižnici in direktorici te knjižnice. To pomeni, da jo v prvi fazi vseeno priporočam vsem ljubiteljem lahкотne proze; prav tako morajo po njej seči vsi ljubitelji malih živali. V drugi fazi pa jo brez sramu lahko preberejo vsi, ki delajo v knjižnicah in se tako seznani s pozitivnimi in tudi negativnimi učinki sprememb, ki na nek način kazijo stereotipe knjižnic. In če nam stereotipi niso všeč, nam Dewey zagotovo bo.

Tomaž Bešter
Narodna in univerzitetna knjižnica

⁴ Njegovo polno ime je tako bilo *Dewey Berimo Čimveč* (v izvirniku *Dewey Readmore*). Kratek povzetek Deweyevih prigod je dostopen na spletni strani mestne knjižnice Spencer: <http://www.spencerlibrary.com/dewey.shtml> (uporabljeno 2.9.2010).

⁵ Na spletni aplikaciji Flickr je pred dvema letoma potekal natečaj, v katerem so prek naloženih fotografij izbirali mačka/o, ki je Deweyu najbolj podobna. Glej www.flickr.com/groups/deweylookalikecontest (uporabljeno 2.9.2010).

⁶ Deweya si lahko ogledate tudi v seriji video posnetkov na portalu www.youtube.com (išči »Dewey Readmore«).

JOŽE SPANRING

Jože Spanring 1923-2010 (foto: Helena Spanring)

Ob izjemni osebni širini profesorja Spanringa so naravoslovne discipline pogosto prehajale meje svojega obzorja in se vedno znova prepletale tudi s humanističnimi in družbenimi tematikami. Strokovna in jezikovna tenkočutnost profesorja Spanringa je tako prispevala k razrešitvam številnih zagat na področju terminologije, kjer je bil aktiven vse do pretratkim, slovenščino pa je obogatil s prenosom in utemeljitvijo rabe najrazličnejših strokovnih izrazov. Profesorja Spanringa je pri raziskovalnem in pedagoškem delu vodila velika osebna radovednost, zato so ga že zelo zgodaj pritegnile tudi značilnosti procesa znanstvenega ustvarjanja in zapisovanje ter hranjenje informacij o raziskovanju.

V krogih bibliotekarstva in informatike se ga tako spominjamo predvsem kot enega od utemeljiteljev sodobne informacijske znanosti. Skupaj s peščico drugih naših vizionarjev je vodil pionirsko delo na področju uvajanja zakonitosti znanstvenega informiranja. Z znanstveno informatiko se je seznanil že na specializa-

ciji v ZDA in na Nizozemskem. Leta 1965 je postal predsednik Komisije za dokumentacijo na področju biotehniških ved. Leta 1970 je postal vodja novo ustanovljenega INDOK centra za biotehniko ter član uredniškega odbora revije Raziskovalec.

Od 1972 dalje je bil predstavnik Univerzitetnega sveta pri knjižničnem svetu NUK in redni član Komisije za informatiko Raziskovalne skupnosti Slovenije. Leta 1976 je bil imenovan za recenzenta projekta Infoterm pri Unescu in za člana uredniškega odbora biografij in bibliografij univerzitetnih učiteljev. Na Biotehniški fakulteti je od leta 1970 sodeloval kot nosilec različnih dodiplomskih in podiplomskih predmetov z informacijskimi vsebinami, od 1988 do 1999 pa je kot profesor sodeloval tudi na Oddelku za bibliotekarstvo Filozofske fakultete. Tudi tu je pustil neizbrisen pečat, predvsem z mentorstvi magistrskih in doktorskih del.

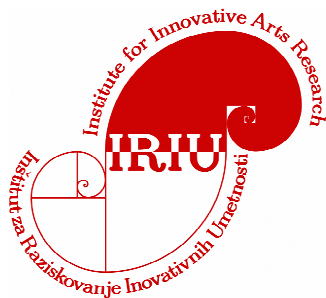
Bil je član uredniških odborov številnih strokovnih in znanstvenih publikacij. Njegov prispevek k informacijski znanosti se posredno še zmeraj izraža prek številnih znanstvenih člankov, ki jih doma in v tujini objavljajo njegovi bivši študentje, sedaj raziskovalci in učitelji na področju informacijskih znanosti. Delo vizionarjev, kakršen je bil profesor Spanring, je bilo torej izjemnega pomena za razvoj informacijske revolucije, kakršno poznamo danes.

Vsem pa bodo ostali v spominu predvsem njegova silna energija, duhovitost in optimizem. Sodelavci in bivši študentje se ga bomo še posebej spominjali predvsem kot človeka širokega in dobrega srca, ki je znal tenkočutno prebujati duha znanstvene ustvarjalnosti. Vse do konca so bila tudi njegova domača vrata vedno odprta za vse, ki so potrebovali njegov strokovni nasvet ali pa morda le spodbudno besedo. Za vse kar ste nam dali in za ustvarjalno gostoljubje Vašega doma se iskreno zahvaljujemo ne le Vam, profesor, pač pa tudi Vašim svojcem.

Tomaž Bartol
Biotehniška fakulteta

ROMANJE KNJIG

PREDSTAVLJAMO

Mestna občina
Ljubljana

nem nabiralniku pričakala knjiga opremljena s šifro. Bralci bodo morali vanjo zapisati kratek komentar na prebrano vsebino, jo podariti dalje in na iri-u@iri-u.eu posredovati podatke o šifri knjige in

Romanje knjig je tretji projekt Inštituta za Raziskovanje Inovativnih Umetnosti (IRIU), ki poteka pod okriljem programa Mestne občine Ljubljana: Ljubljana - Svetovne prestolnice knjige. Kot inštitut, ki se ukvarja z raziskovanjem inovativnih pristopov na področjih umetnosti, znanosti, izobraževanja in založništva, smo v sklop programa *Knjiga in mesto* vstopili s projekti pod skupnim naslovom *Literatura prečka tvojo pot*. Skupaj z že izvedenima projektoma *Mišolovka* in *Eno kepico slovenske poezije*, prosim ga predstavljamo z namenom spodbujanja neuhojenih literarnih poti predstavitve in posredovanja besede v najširšem smislu ter v skladu s ciljem prispevanja k nacionalni vzgoji in izobraževanju na področju literature s pomočjo eksperimentalno-inovativnih prijemov.

Projekt postavlja bralca v privilegiran položaj predlagatelja knjige, ki

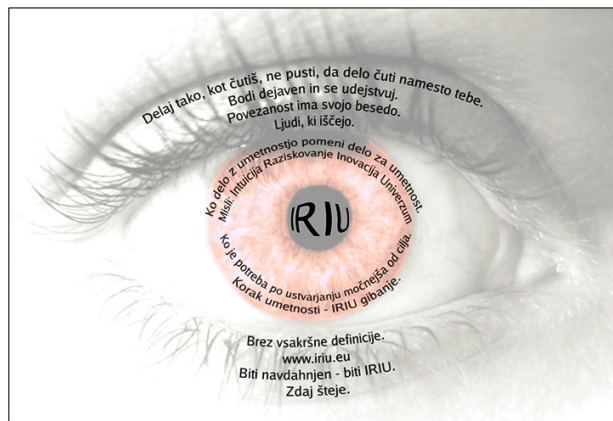
sam odloča o njenem naslednjem imetniku. Izpostavi se pomen knjige kot posebne vrednote, bralec se, preko komentarja zapisanega v njej, poveže s predhodnim bralcem neposredno. Oba sta aktivna akterja, neformalna knjižničarja, ki svetujeta in podarjate knjige iz *Romarske knjižnice*. S tem konceptom pozivamo vse manj ali zelo knjigobralne na področju Mestne občine Ljubljana in širše, da se mu pridružijo in prebrano knjigo, ki jo bodo prejeli po pošti, podarijo dalje. Nekomu bomo namreč opremili stanovanje z vsemi 1000-imi knjigami, ki bodo v času projekta romale po Sloveniji. Vse kar je potrebno storiti, da z branjem, prebiranjem, podarjanjem in refleksijo vsebine knjig okužimo čim več ljudi je, da do **vkjučno 1. oktobra** zainteresirani pošljejo **svoje podatke** (ime in priimek, naslov prebivališča) na naslov IRIU Odprte pisarne: iri-u@iri-u.eu. Prijavljene bo v prvi polovici oktobra v pošt-

naslednjem imetniku. Avtor najbolj inovativnega komentarja, bo prejel vse knjige iz projekta. Vse natančnejše podatke o projektu (zaključku, številu romarskih menjav ene knjige ipd.) bodo udeleženci (za katere poteka projekt **brezplačno**) prejeli skupaj s knjigo.

V okviru Ljubljane Svetovne prestolnice knjige smo se čutili navorjeni predvsem tisti predstavniki IRIU gibanja (*Inštitut za Raziskovanje Inovativnih Umetnosti: IRIU - Intuicija, Raziskovanje, Inovacija, Univerzum*), ki se v okviru literature zavzemamo za razvijanje bralne kulture na ustvarjalne, kreativne in inovativne načine, ki omogočajo čim višjo stopnjo udeleženceve participacije pri razvoju dialoga s projektom, torej na način, ki med drugim omogoča posredovanje izkušenj in znanja, ki jih lahko skupaj ponudimo drug drugemu. Široko raziskovalno polje IRIU-a, usmerjeno predvsem k

Slika 1: Romanje knjig (foto: Bojan Mijatovič)

Slika 2: IRIU

iskanju vzporednic med znanostjo in umetnostjo, nosi posledično v sebi tako znanstvene kot umetniške programe, katerim je skupno vzpodbujanje reflektiranja družbenega dogajanja in združevanju nasprotnega: sledenje tradiciji, a hkrati iskanje novega. Z ustvarjanjem specifi-

čnih lastnosti ustvarjalnega in raziskovalnega okolja (ki črpata drug iz drugega), v tem primeru z ustvarjanjem neinstitucionalnega prostora *Romarske knjižnice*, skušamo odpirati skupinske in individualne priložnosti za izmenjavo kreativno-literarnih govoric.

Sledimo romanju, sledimo knjigi - Romarska knjižnica

Glorjana Veber,
Inštitut za Raziskovanje
Inovativnih Umetnosti (IRIU),
glorjana@iriu.eu

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

RAZSTAVA DEL SNEŽICE KRANJC V IZOLSKI MESTNI KNJIŽNICI posebnost – keramični dimnik tovarne Arrigoni

V mesecu juniju so bili v vitrinah ustvarjalnosti na ogled postavljeni izbrani keramični izdelki Snežice Kranjc. Njen atelje v Koprski ulici v Izoli letos slavi 10. obletnico in ob tej priložnosti se je želela predstaviti tudi v izolski mestni knjižnici.

S keramiko oziroma z dejavnostjo umetnostne obrti se je Snežica Kranjc prvič srečala leta 1995. Počasi, a zanesljivo je spoznavala vse skrivnosti tovrstne umetnosti in korak za korakom žela vedno večje uspehe. Leta 2007 je, potem ko so jo opazili predstavniki Colorobije, ki so jo povabili na tečaj stekla, začela oblikovati tudi izdelke iz muranskega stekla. Leta 1998 je prejela certifikat pri Obrtni zbornici Slovenije za številne keramične stvaritve, leta 2007 pa še za nakit, na kar je sama še posebej ponosna.

»Njeni izdelki predstavljajo kakovost, estetiko in uporabnost združeno v enem. Kranjčeva vseskozi svojo energijo in talent vlaga v iskanje novih tehnik, ki jih navadno zelo spretno vkomponira v uporabne izdelke kot so nakit, šavrinke, različne posode ..., predvsem pa zna tehnike in znanja vključevati v skoraj kiparske kompozicije, za katere so jo navdušile izolske posebnosti,« je ob otvoritvi razstave dejala likovna pedagoginja, Marlene Zorjan. Na razstavi je veliko zanimanja požel prepoznavni izolski znak – dimnik nekdanje tovarne Arrigoni, ki je uvrščen v tehniško dediščino Evrope. Dimnik tovarne je sicer visok 65 metrov, umetnica pa je iz keramike izdelala njegovo kopijo, visoko 65 centimetrov. »Žal mi je, da ta objekt v Izoli sameva in propada. Iz keramike sem ga izdelala, ker ocenjujem, da predstavlja eno največjih prepoznavnosti Izole. Izkoristili bi ga lahko za promocijo izolskega turizma« je prepričana Kranjčeva.

Kdor si je razstavo ogledal, lahko z gotovostjo reče, da Snežica Kranjc prepriča z izdelki, ki se odgovorno odzivajo zahtevam časa in vsekakor izpolnjujejo pričakovanja širokega kroga ljubiteljev vsega lepega.

Ksenija Orel
Mestna knjižnica Izola

Slika 1: Keramični dimnik tovarne Arrigoni

KARAVANA ŠTUDIJSKIH KROŽKOV 2010 V IZOLI

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

V mesecu juniju se je v izolski mestni knjižnici ustavila »Karavana študijskih krožkov 2010«, na kateri so se srečali predstavniki uspešnih študijskih krožkov iz vse Slovenije in se vzajemno obogatili z novimi izkušnjami ob predstavitvi uspešnih praks učenja, projekcijami, priložnostnimi razstavami in literarnimi nastopi.

Kaj sploh so študijski krožki? Študijski krožek predstavlja skupina ljudi, ki se vsaj petkrat srečajo, da bi se načrtno učili vsaj 25 ur. Običajno je srečanj več kot deset, povprečno število ur pa presega 35. Odnosi v krožku so enakopravni, sproščeni in prijateljski. Delo je ustvarjalno, sodelovalno in načrtovano. Pričneta in ženeta ga potreba in zanimanje posameznika, ki se po svojih močeh in volji dejavno vključuje v učenje in delo krožka. Krožek vodi za vodenje posebej usposobljen mentor, ki deluje le kot usklajevalec in organizator. Tako učenje je zahtevno, vendar daje udejstvovanju posameznika svobodo in smisel. Udeleženci krožka sami določajo, kaj se bodo učili, kje in kako, sami načrtujejo način dela v njem in se učijo toliko časa in tako poglobljeno, kakor si sami želijo. Osnovni namen študijskega krožka je učenje po načelu - vsi smo učitelji in hkrati učenci. Z demokratično menjavo znanja, spretnosti in izkušenj spodbujajo svojo intelektualno rast, vzpostavljajo in krepijo vezi

med ljudmi in pomembno pripomorejo tudi k bolj kakovostnemu življenju v svojem okolju. Sodelujoči vzpostavijo stik na ravni vsebine, odnosov ali vrednot, zato sta potrebna empatija in čas za podoživljanje, ustvarjanje notranjih slik, občutkov, ki jih posamezniki zaznavajo selektivno, skladno z njihovimi izkušnjami, ki delujejo kot fiziološki in psihološki filter. Ob zaključku krožka osvojene novosti predstavijo v obliki predavanj, razstav, ekskurzij, literarnih večerov, izdaje brošur in celo rednih glasil, pripravijo gledališke in druge vrste predstav, s čimer odrazijo vsebino krožka in ustvarjalnost udeležencev ter prispevajo k razvoju svojega kraja. Teme, ki jih udeleženci v študijskih krožkih obravnavajo so najrazličnejše. V Mestni knjižnici Izola, kjer študijski krožki potekajo vse od leta 1994, so obdelali že najrazličnejše: Pravljičarstvo, Branje, Spoznavanje drugih kultur - pot do spoznavanja sebe, Zgodbe, Učimo se angleškega jezika, Učimo se italijanskega jezika, Beremo z Manco Košir, Branje na domu ostarelim in slabovidnim, Pravljične delavnice in lutkarstvo, Popotništvo, Svet v dlaneh: Skozi druge kulture spoznavamo sebe, Beremo s starši, Intelektualna samoobramba, Filmska vzgoja, Pravljičice za VDC in druge ter Kako živim ta trenutek.

Gostiteljica letošnje Karavane študijskih krožkov je bila Mestna knji-

žnica Izola, ki je predstavila nekatere svoje uspešnejše krožke, predstavili pa so se tudi krožki in njihovi sadovi iz Ajdovščine, Murske Sobote, Gornje Radgone, Krškega, Ljubljane, Kranja in Naklega, Logatca, Solčave, Šmarij pri Jelšah, Novega mesta in Pirana, koprsko zaledje pa je zastopal študijski krožek Beseda slovenske Istre, ki deluje že petnajsto leto. V imenu Andragoškega centra Slovenije se je srečanja udeležila dr. Nevenka Bogataj, ki je na srečanju dejala, da so primeri dobre prakse učenja v krožkih drug drugemu v navdih in spodbudo, člani pa spoznavajo tudi nova okolja in sklepajo prijateljske vezi z vedoželjnimi in ustvarjalnimi posamezniki po vsej državi.

Bogato doživetje študijskih krožkov se je iz čitalnice knjižnice preselilo na barko, na kateri so lahko udeleženci spoznavali izjemnost obmorskega okolja, njegovih naravnih, etnografskih in kulinarčnih posebnosti ter si še naprej izmenjevali izkušnje in spoznanja o delu v študijskih krožkih.

Ksenija Orel
Mestna knjižnica Izola

DIGITALNA KNJIŽNICA SLOVENIJE

VIDEO VODIČ PORTALA DLIB.SI IN INTERAKTIVNO OZNAČEVANJE

»Dobrodošli na portalu Digitalne knjižnice Slovenije – slovenski zakladnici znanja« je pozdravni nagovor v eni od treh video pomoči, ki smo jih pripravili v Službi za digitalno knjižnico. Za pripravo »Video vodičev« smo se odločili, da bi se naši uporabniki, tudi tisti, ki so v virtualnem okolju malo manj spretni, in tisti, ki iz različnih vzrokov ne posežejo po klasičnih oblikah pomoči, na portalu dLib.si znašli še bolje. Vodič najhitreje najdete v rubriki **Pomoč** ali pa tako, da pri osnovnem iskanju na portalu dLib.si kliknete na znak

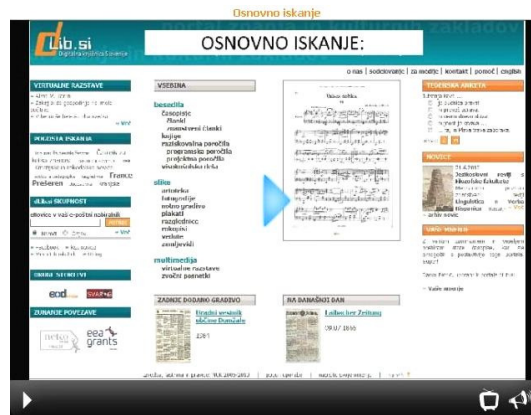

Uporabnikom so trenutno na voljo 3 različni video filmi. Prvi film z naslovom **Predstavitev** portal Digitalne knjižnice Slovenije – dLib.si zelo podrobno predstavi. Spoznali boste načine iskanja in okno portala dLib, izvedeli, kaj vse se skriva v posameznih zbirkah, katera so najpogostejša iskanja ter kje se lahko naročite na eNovice. Vabimo vas, da rešite hudo-mušno tedensko anketo, si ogledate virtualne razstave in preberete zadnje novice.

Slika 1: Predstavitev

Video film **Osnovno iskanje** bo razveselil vse, ki bi radi preko portala dLib.si hitreje našli neko knjigo. S pomočjo praktičnega primera, Cankarjevega dela z naslovom *Nina*, se boste naučili, kako lahko na več načinov enostavno poiščete gradivo, ki vas zanima. Z izbiro kriterijev lahko že po nekaj sekundah pričnete z branjem. Seveda na podoben način lahko poiščete vse gradivo, ki je prosto dostopno na portalu.

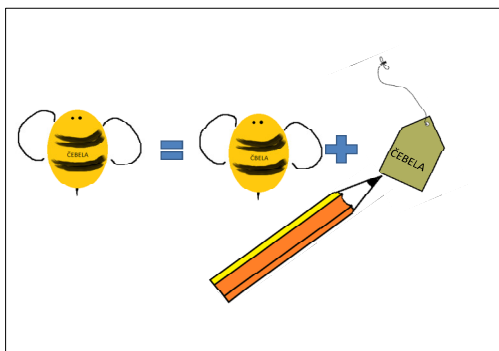

Slika 2: Osnovno iskanje

Označevanje (tagiranje), s katerim vas seznani tretja video pomoč, pa je naša nova storitev, ki uporabnikom omogoča aktivno sodelovanje in sooblikovanje Digitalne knjižnice Slovenije. Vsak uporabnik ima možnost, da zapisu o gradivu doda poljubno oznako in tako dopolnjuje podatke o gradivu in izboljša učinkovitost iskanja po zbirkah Digitalne knjižnice Slovenije.

Nova storitev je namenjena prav vsem uporabnikom, dodajanje oznak je preprosto in hitro. Še posebej pa smo z novo možnostjo želeli pritegniti mlajše uporabnike, ki so vajeni interaktivnih spletnih mest, družabnih omrežij in klepetalnic ter jim je označevanje ali tagiranje, kot ga pogosto imenujejo, že domače. Video pomoč zato ne predstavi zgolj samega dodajanja oznak, pač pa s pomočjo simpatičnih čebel tudi njegov namen ter pomen predmetnih oznak ter metapodatkov nasploh.

Uporabniki so že dodali približno tisoč oznak skoraj 800 zapisom. Med označenimi gradivi močno prevladuje tekstovno gradivo, saj kar 92,5 % vseh zapisov, ki so mu bile dodane oznake, sodi v to skupino, preostalo pa v skupino slikovnega gradiva. Med označenimi besedili prevladujejo knjige, zlasti literarna dela. Uporabniki so z oznakami opozarjali na njihovo vsebino, zvrst, pravo ime ali psevdonim avtorja ter literarne junake.

Slika 3: Označevanje

Upamo, da smo z video pomočmi ter novo interaktivno storitvijo našo digitalno knjižnico približali novim uporabnikom ter na razumljiv in prijazen način predstavili njeno delovanje tudi tistim, ki jim knjižnice, virtualne in morda tudi klasične, (še) niso domače.

Daša Pokorn

in

Lucija Peršin

Narodna in univerzitetna knjižnica

TAG IN TAGIRANJE ALI TEG IN TEGIRANJE . . . ALI MOREBITI KAKO DRUGAČE?¹

TERMINOLOŠKI
KOTIČEK

K pisanju me je vzpodbudila nedavna objava na spletniku slovenske digitalne knjižnice in potem še na Facebooku, ki najavlja za manj spretne uporabnike pomoč v obliki kratkih informativnih videoposnetkov². »... Prirčne čebelice vam bodo **tagiranje** predstavile na zelo preprosto in simpatičen način. . . « Zbodel me je izraz **tagiranje**, kot me vedno znova zbode napis **Označevalci (tagi)** pod vsakim zadetkom te iste knjižnice. Še bolj mučno je bilo ob gledanju videa, kjer sicer simpatični glas pripovedovalke izmenično govori o »tegih« in »tegiranju« pa **oznakah** in **označevanju**, na zaslonu pa so izpisani samo angleški izrazi. Iskalnik v »naprednem iskanju« digitalne knjižnice pa ponuja **ključne besede** ...

Nisem a priori proti uporabi tujk in »udomačitvi« nekaterih angleških izrazov, ki se jim seveda niti v

pogovornem niti v strokovnem jeziku povsem ne moremo izogniti (skener, skeniranje, skenirati, skenogram . . . so se »prijeli« in/vendar jih tudi pišemo po naše skladno z izgovorjavo (nekaj sto pojavljanj v *Novi besedi*³), za njih pa ustreznega in dovolj natančnega slovenskega izraza očitno nismo ne našli in ne na novo skovali. S **tag**, **tagiranje**, **tagirati** pa je drugače.

V bibliotekarstvu že od nekdaj obstajajo povsem ustrezni in uveljavljeni slovenski strokovni izrazi, ki jih v svoji stroki tudi računalničarji uporabljajo in priznavajo. V spletnih dokumentih se **oznaka**, **označevalec**, **značka** in **označevanje** uspešno kosajo s **tag** in **tagiranje** (redkeje tudi še manj posrečeno različico **taganje**). Pojavljajo se tudi v zvezah *označevanje obrazov* (face tagging), *označevanje lokacije in geo označevanje* (geo tagging), *samodejno*

označevanje (auto tagging), *družbeno označevanje* (social tagging), pa seveda *predmetna oznaka* in *predmetno označevanje*.

V tem novejšem pomenu termina (metapodatki v elektronskih dokumentih) se ta slovenska poimenovanja že nekaj časa pojavljajo tudi v bibliotekarski in drugi strokovni literaturi⁴, zato lahko trdimo, da so tudi v elektronskem okolju pravilni in ustrezni ter zato ni nobene potrebe, da bi v slovenskem besedilu uporabljali nove (?) angleške izraze. Poleg tega te besede v slovenskem jeziku pišemo povsem drugače, kot jih (po angleško) izgovorimo, ob tem pa jih seveda nasilno podrejamu pravilom slovenske sklanjatve in spregatve (brez tagov, smo tagirali, s tagiranjem ipd.).

Mladini je tak način sporazumevanja in pojasnjevanja morebiti res

1 Sestavek je bil objavljen 28. julija 2010 na spletniku *Bibliotekarska terminologija* (<http://terminologija.blogspot.com/>).

2 <http://www.dlib.si/v2/Default.aspx?menu=pomo%C4%8D&submenu=594>

3 http://bos.zre-sazu.si/s_beseda.html

4 - Merčun, Tanja: Amazon in knjižnični katalogi : podobnosti in razlike. 2007 (tudi: <http://www.dlib.si/v2/Details.aspx?query='keywords%3dmer%20oc4%8dum'&pageSize=20&URN=URN%3aBNB%3aST%3adoc%3dSR9BU4S>)

- Merčun, Tanja: Označevanje. *Knjižničarske novice*, 2008, št. 6 (tudi: http://www.nuk.uni-lj.si/knjiznicarskenovice/2008_6.asp, seveda samo z geslom!)

- Šauperl, Alenka: MATILDA, KJE SI? vsebinski opis mladinskega leposlovja v slovenskem katalogu in katalogih sosednjih dežel. *Knjižnica* 53(2009)1-2, stran 165–177 (tudi: <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/Izodi/K0912/Sauperl.pdf>)

- Medved, Igor: Organizacija informacij na spletu: primer folksonomij. 2009 (tudi: <http://www.ris.org/uploadi/editor/1258934242medved-igor.pdf>)

- Konkordančnik za iSlovar, dostopno na naslovu <http://nl2.ijs.si/dsi.html>

»prijaznejši«, vendar tudi na tak način vzgajamo generacijo strokovnjakov, znanstvenikov prihodnosti. . . Mladostnik, ki vidi (in se nauči) besedo na tako resnem in strokovno neoporečnem mestu, kot je eden od portalov najprominentnejše slovenske knjižnice, jo sprejme z občutkom »tako je pa gotovo prav« in

neha ločevati med slengom in vsaj zmerno lepim slovenskim jezikom (tudi *sleng* in *žargon* nista naša, vendar ju po naše pišemo in zanju nismo našli slovenskega ustreznika).

Upamo, da se bo tistim, ki brez sramu uporabljajo že uveljavljene slovenske strokovne izraze, kmalu

pridružila tudi Digitalna knjižnica.

Vabimo vas, tudi vi obiščete spletnik *Bibliotekarska terminologija* na naslovu

<http://terminologija.blogspot.com> in pokomentirate, sprožite razpravo.

Ivan Kanič

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

BRALNI KOTIČEK V CANKARJEVI KNJIŽNICI VRHNIKA

Od 14. do 16. septembra 2010 smo v naši knjižnici gostili prav posebno literarno videoprojekcijo. Predsednica KUD Drenov Grič – Lesno Brdo Mateja Bartol nam je predstavila svoje fotoproecije (poezija in poetična proza na njenih fotografijah) preko videoprojekcije, ki je bila na ogled postavljena v naši čitalnici. Vzporedno s projekcijo pa so si naši uporabniki lahko privoščili tudi enkratno opremljen bralni kotiček, ki ga je Mateja pripravila v sodelovanju z lokalnim podjetjem Lido d.o.o. Prijetna glasba, udoben počivalnik, najljubše knjige avtorice Mateje Bartol in gostje zaključne prireditve pesnice Slavice Brus, Matejine fotopro-

ecije v obliki drobne knjižice in zelenje so poskrbeli, da je bil bralni kotiček pravi balzam za telo in duha. Vabimo vas na ogled foto utrinkov na <http://www.ckv.si/fotogalerija.php>.

Po navdušenih odzivih naših uporabnikov verjamem, da bo podobnih dogodkov v prihodnosti še več!

Sonja Žakelj
Cankarjeva knjižnica Vrhnika

Slika 1: Avtorica Mateja Bartol v bralnem kotičku v čitalnici Cankarjeve knjižnice Vrhnika

Slika 2: Bralni kotiček

OBVESTILA

**PROST DOSTOP
DO DOSEŽKOV
SLOVENSkih
ZNANSTVENIKOV**

**4. skupno strokovno posvetovanje Sekcije za specialne knjižnice in
Sekcije za visokošolske knjižnice
(Ljubljana, Hotel Union, 27. in 28. oktober 2010)**

P R O G R A M

	Sreda, 27. oktober 2010
8:00	Registracija
9:00	Otvoritev
	Uvodni govornik prof. dr. Franci Demšar, direktor, ARRS
10:00	PROST DOSTOP PO SVETU
	Open access and the evolving scholarly communication environment Iryna Kuchma, Open Access Manager, EIFL
11:00	Odmor
	The CRIS and the repository; national portal for open access to research Niamh Brennan, Assistant Librarian, Trinity College Dublin
	Pregled najpomembnejših svetovnih in evropskih pobud in projektov na temo prostega dostopa dr. Bas Savenije, direktor, National Library of the Netherlands, predsednik, SPARC Europe
13:00	Odmor za kosilo
14:00	Predstavitve posterske sekcije
14:30	PROST DOSTOP V SLOVENIJI
	Avtorskopравни vidik prostega dostopa do objav in podatkov v repozitorijih ter izdajanja prostodostopnih publikacij dr. Maja Bogataj
	Prostodostopne znanstvene revije: Acta chimica Slovenica (http://acta.chem-soc.si/) prof. dr. Aleksander Pavko, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo; Slovensko kemijsko društvo
	Prostodostopni repozitoriji za shranjevanje znanstvenih objav: Prost dostop do dosežkov slovenskih znanstvenikov prek portala dLib.si (www.dlib.si) mag. Zoran Krstulović, mag. Karmen Štular Sotošek, Daša Pokorn, Narodna in univerzitetna knjižnica
	Prostodostopne zbirke podatkov raziskav: Arhiv družboslovnih podatkov (www.adp.fdv.uni-lj.si) doc. dr. Janez Štebe, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede
	Prostodostopna visokošolska dela: Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru (DKUM) (www.dkum.uni-mb.si) izr. prof. dr. Milan Ojsteršek, Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko
	Odmor
	e-Slovenski biografski leksikon (http://nl.ijs.si:8080/fedora/get/sbl:sbl/VIEW/)

	Specializirane prostodostopne zbirke: Spletni portal Sistory: prost dostop do dosežkov slovenskega zgodovinskega pisarstva (http://www.sistory.si/) Jurij Hadalin, Mojca Šorn, Inštitut za novejšo zgodovino
	Informacije javnega sektorja: Grafična evidenca rabe kmetijskih zemljišč (GERK/RABA) (http://rkg.gov.si/GERK)
	Prostodostopna učna gradiva za visoko šolstvo: Videolectures.net (http://videolectures.net/) Marjana Plukavec, Institut Jožef Stefan, Center za prenos znanja na področju informacijskih tehnologij
	Četrtek, 28. oktober 2010
9:00	PROST DOSTOP IN VREDNOTENJE ZNANOSTI
	Open access policies: an overview Iryna Kuchma, Open Access Manager, EIFL
	Open access policies in Ireland Niamh Brennan, Assistant Librarian, Trinity College Dublin
	Odmor
	Pogledi, stališča, načrti financiranja
	Prost dostop in vrednotenje znanstvenoraziskovalnega dela za potrebe volitev v nazive (habilitacije)
	Mnenje raziskovalca kot uporabnika prostodostopnih znanstvenih vsebin in možnega avtorja slednjih – področje humanistike prof. dr. Miran Hladnik, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta
	Mnenje raziskovalca kot uporabnika prostodostopnih znanstvenih vsebin in možnega avtorja slednjih
13:00	Odmor za kosilo
14:00	VZPOSTAVITEV PROSTODOSTOPNEGA REPOZITORIJA
	How to start: Setting up repositories Iryna Kuchma, Open Access Manager, EIFL
15:00	PROST DOSTOP JUTRI - okrogla miza
	Evropska komisija - Open Access Pilot in FP7; projekt OpenAIRE v Sloveniji dr. Mojca Kotar, Univerza v Ljubljani, Univerzitetna služba za knjižnično dejavnost, kontaktna oseba za OpenAIRE v Sloveniji
	Prost dostop jutri – okrogla miza
17:00	Zaključek posvetovanja

Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa. **Zagotovljeno bo simultano prevajanje v slovenščino in angleščino.**

PROGRAMSKI ODBOR POSVETOVANJA
mag. Maja Božič, predsednica, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Gozdarska knjižnica Igor Zemljič, podpredsednik, Inštitut za novejšo zgodovino, Knjižnica Peter Čerče, Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Knjižnica dr. Alenka Kavčič-Čolić, Narodna in univerzitetna knjižnica dr. Mojca Kotar, Univerza v Ljubljani, Univerzitetna služba za knjižnično dejavnost Bojan Oštir, Univerzitetna knjižnica Maribor dr. Luka Šušteršič, Institut Jožef Stefan, Znanstveno informacijski center
ORGANIZACIJSKI ODBOR POSVETOVANJA
Igor Zemljič, predsednik, Inštitut za novejšo zgodovino, Knjižnica mag. Maja Božič, podpredsednica, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Gozdarska knjižnica, mag. Branka Kerec, Društvo bibliotekarjev Maribor Andreja Može, Statistični urad RS mag. Špela Razpotnik, NUK Mojca Šorn, Inštitut za novejšo zgodovino

**PROST DOSTOP
DO DOSEŽKOV
SLOVENSKIH
ZNANSTVENIKOV**

4. skupno strokovno posvetovanje Sekcije za specialne knjižnice in

Sekcije za visokošolske knjižnice pri ZBDS

(Ljubljana, Hotel Union, 27. in 28. oktober 2010)

PRIJAVNICA

Udeleženec/ka:

Ime in priimek: _____

Kontaktni naslov (e-pošta): _____

Član/ica društva bibliotekarjev (katerega): _____

Posvetovanja se bom udeležil/a (ustrezno označi in dopiši):

ena dan (sreda, 27. oktober 2010) in poravnal/a kotizacijo v višini: _____ EUR

ena dan (četrtek, 28. oktober 2010) in poravnal/a kotizacijo v višini: _____ EUR

dva dneva (sreda, 27. in četrtek, 28. oktober 2010) in poravnal/a kotizacijo v višini: _____ EUR

Zaposlitev (naziv in kraj ustanove): _____

Plačnik kotizacije:

Uradni naziv plačnika: _____

Naslov plačnika (ulica, poštna številka, kraj): _____

Davčna številka: _____ Zavezanec za DDV (ustrezno obkroži): da ne

Dovoljujem uporabo osebnih podatkov pri vodenju evidenc in obdelavi podatkov za potrebe strokovnega posvetovanja, in sicer v skladu z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov. Podpisani udeleženec dovoljujem preverbo članstva pri navedenem društvu bibliotekarjev.

Podpis udeleženca/ke: _____

Podpis odgovorne osebe: _____

Datum: _____

Žig

k o t i z a c i j a

	enodnevna udeležba	dvodnevna udeležba
zaposleni - člani ZBDS	50 EUR	75 EUR
zaposleni - ostali	60 EUR	100 EUR
študenti in upokojenci - člani ZBDS	20 EUR	25 EUR
študenti in upokojenci - ostali	40 EUR	50 EUR

Na podlagi prejete prijavnice vam bomo izstavili račun.

Kotizacija vključuje: udeležbo na strokovnem delu posvetovanja, gradivo posvetovanja, potrdilo o udeležbi na strokovnem izobraževanju, osvežilne napitke, pecivo in sadje med odmori.

p r i j a v a u d e l e ž b e

Prijave udeležbe na posvetovanju sprejemamo najkasneje **do 19. oktobra 2010**. Vljudno vas prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljete na naslov: **mag. Špela Razpotnik, ZBDS, Turjaška 1, 1000 Ljubljana ali po faksu 01 5861 352**.

Zadnji rok za pisno odjavo udeležbe je 19. oktober 2010, za kar zaračunamo administrativne stroške v višini 10 % stroškov kotizacije. V primeru nepravočasne odjave ali neudeležbe kotizacije ne vračamo oziroma jo zaračunamo v celoti.

Dodatne informacije: mag. Špela Razpotnik, tel. 01 5861 325, e-pošta: spela.razpotnik@nuk.uni-lj.si.

POKROVITELJ POSVETOVANJA

MINISTRSTVO ZA KULTURO RS

OBVESTILA

ENODNEVNO STROKOVNO POSVETOVANJE Z OKROGLO MIZO

KNJIŽNICA, SRCE MESTA: MED TRADICIJO IN PRIHODNOSTJO

V PONEDELJEK, 8. NOVEMBRA 2010, OB 9. URI

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA, KNJIŽNICA OTONA ŽUPANČIČA,
KERSNIKOVA 2, LJUBLJANA

Knjiga je nekaj več kot besedna struktura.
JORGE L. BORGES

VABILO K UDELEŽBI

Spoštovani,

Mestna knjižnica Ljubljana in Sekcija za splošne knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije vas vljudno vabita k udeležbi na enodnevno strokovno posvetovanju z okroglo mizo **Knjižnica, srce mesta: med tradicijo in prihodnostjo**. S strokovnim posvetovanjem in okroglo mizo odpiramo prostor za izmenjavo mnenj, idej in strokovnih pobud za nadaljnji kakovostni razvoj na področjih knjige, branja, znanja in kulture v Ljubljani in tudi širše. Med drugim nas bo na strokovnem posvetovanju zanimalo, kakšnim spremembam na področju branja smo priča danes, kako se z razvojem spletnih medijev spreminja sama percepcija branja in bralna izkušnja ter s kakšnimi dilemami se dandanes srečuje posameznik pri iskanju informacij s pomočjo klasične papirne knjige ali pri iskanju informacij preko svetovnega spleta.

S prispevki in referati na enodnevno strokovno posveto želimo poiskati odgovore na odprta vprašanja, s katerimi se soočamo knjižnice danes in obenem odpreti vprašanja o tem, kako poteka dialog med akterji, ki delujejo na področju knjige in promocije branja.

PROGRAMSKI SKLOPI POSVETOVANJA

1. pomen knjižnice v urbanem tkivu mesta
2. vloga in perspektive knjige kot množičnega medija v družbi digitalnih medijev
3. dileme razvoja kakovostne ponudbe sodobnih knjižnic

V okviru enodnevnega strokovnega posveta bomo organizirali tudi okroglo mizo z uglednimi gosti o aktualnih vprašanjih vsakodnevnega dialoga med knjižnico in mestom, posameznikom in knjižnico ter knjižnico in okoljem – ter izpostavili različne

vidike vloge knjižnic pri promociji branja, znanja, kritične misli, ustvarjalnosti in kulture v mestu.

Vabljeni predavatelji strokovnega posveta in gostje okrogle mize so vrhunski strokovnjaki s področja bibliotekarskih znanosti in širšega področja humanističnih znanosti. Udeleženci posveta in okrogle mize so aktivni strokovnjaki na področjih strokovnega udejstvovanja, publicistike, knjižničarstva, založništva, kulture in širšega področja humanističnih ved.

PROGRAM POSVETOVANJA Z OKROGLO MIZO

09.00 – 09.30	UVODNI DEL POSVETOVANJA
09.30 – 11.00	PREDAVANJA 1. PROGRAMSKEGA SKLOPA Z RAZPRAVO
11.00 – 11.20	ODMOR
11.20 – 12.45	PREDAVANJA 2. PROGRAMSKEGA SKLOPA Z RAZPRAVO
12.45 – 13.15	ODMOR
13.15 – 14.30	PREDAVANJA 3. PROGRAMSKEGA SKLOPA
14.30 – 15.00	RAZPRAVA IN ZAKLJUČKI
16.00 – 17.30	OKROGLA MIZA

Program posvetovanja bomo začeli z vabljenimi predavanji ob 9. uri in posvetovalni del zaključili s predhodno razpravo in zaključki ob 15. uri. Ob 16. uri bomo organizirali okroglo mizo.

Namen enodnevnega strokovnega posvetovanja je promovirati pomen in vlogo knjižnic v mestu ter strokovni in širši javnosti predstaviti strokovna znanja in dileme, s katerimi se soočajo sodobne urbane knjižnice in/ali sorodne ustanove, ki delujejo na področjih knjige in promocije znanja in bralne kulture. Cilj strokovnega posveta Knjižnica, srce mesta: med tradicijo in prihodnostjo je predstaviti knjižnice kot sodobne informacijske in kulturne centre, ki prispevajo pomemben delež k razvoju kakovostnega življenja v mestu, kar je naš in tudi eden od ciljev razvoja kulture tako v Ljubljani in v širšem slovenskem prostoru.

S strokovnimi predavanji in pogovorom o aktualnih vprašanjih na okrogli mizi se aktivno vključujemo v iskanje kakovostnih rešitev na področju knjige in bralne kulture – z ambicijo tudi v prihodnje prispevati k prepoznavni ponudbi raznolikih bralnih izkušenj. Posvet in okroglo mizo organiziramo v okviru projekta Ljubljana, svetovna prestolnica knjige 2010.

Vljudno vas vabimo, da nam prijave udeležbe pošljete na priloženem prijavnem obrazcu najkasneje do 15. oktobra 2010 na e-naslov posvetovanje2010@mklj.si.

Udeležba na posvetovanju je brezplačna, vljudno vabljeni!

Organizacijski odbor posvetovanja

*Izvedba strokovnega posvetovanja je sofinancirana s strani Mestne občine Ljubljana,
Službe za razvojne projekte in investicije.*

ENODNEVNO STROKOVNO POSVETOVANJE Z OKROGLO MIZO

KNJIŽNICA, SRCE MESTA: MED TRADICIJO IN PRIHODNOSTJO

V PONEDELJEK, 8. NOVEMBRA 2010, OB 9. URI

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA, KNJIŽNICA OTONA ŽUPANČIČA,
KERSNIKOVA 2, LJUBLJANA

Program posvetovanja

8.30 – 9.00	REGISTRACIJA UDELEŽENCEV
9.00 – 9.10	PREDSTAVITEV POSVETOVANJA
9.15 – 9.30	POZDRAVNI GOVORI
<u>1. sklop: POMEN KNJIŽNICE V URBANEM TKIVU MESTA</u>	
9.30 – 10.00	DR. MARJAN HOČEVAR, Fakulteta za družbene vede, Katedra za analitsko sociologijo URBANOST KOT NAČIN ŽIVLJENJA IN PRIZORIŠČNOST MESTNIH SREDIŠČ – VLOGA JAVNIH KNJIŽNIC
10.00 – 10.15	DR. UROŠ GRILC, Mestna občina Ljubljana, Oddelek za kulturo KNJIŽNICE IN KAMPANJE ZA SPODBUJANJE BRANJA
10.15 – 10.30	SIMONA RESMAN, Mestna knjižnica Ljubljana URBIS BIBLIOTHECA URBI – MESTNA KNJIŽNICA MESTU
10.30 – 10.45	DR. ALEŠ DEBELJAK, pesnik in esejist AZIL SVOBODE
10.50 – 11.00	RAZPRAVA
11.00 – 11.20	ODMOR
<u>2. sklop: VLOGA IN PERSPEKTIVE KNJIGE KOT MNOŽIČNEGA MEDIJA V DRUŽBI DIGITALNIH MEDIJEV</u>	
11.20 – 11.50	DR. MIRAN HLADNIK, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko KNJIGA JE LE KNJIGA
11.50 – 12.05	MAG. MARIJAN ŠPOLJAR, Mestna knjižnica Ljubljana PROSTORI BIBLIOGENETIKE
12.05 – 12.20	DR. POLONA VILAR, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo BRANJE IN E-BRANJE
12.20 – 12.35	LENART J. KUČIČ, publicist ELEKTRONSKA GUTENBERGOVA GALAKSIJA

ENODNEVNO STROKOVNO POSVETOVANJE Z OKROGLO MIZO

KNJIŽNICA, SRCE MESTA: MED TRADICIJO IN PRIHODNOSTJO

V PONEDELJEK, 8. NOVEMBRA 2010, OB 9. URI

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA, KNJIŽNICA OTONA ŽUPANČIČA,
KERSNIKOVA 2, LJUBLJANA

Program posvetovanja

12.35 – 12.45	RAZPRAVA
12.45–13.15	ODMOR
<u>3. sklop: DILEME RAZVOJA KAKOVOSTNE PONUDBE SODOBNIH KNJIŽNIC</u>	
13.15 – 13.45	DRAGICA TURJAK, Mariborska knjižnica DIALOG KNJIŽNICE Z OKOLJEM
13.45 – 14.00	DR. BESIM SPAHIĆ, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, BiH TEORIJA IN PRAKSA KNJIŽNIČNEGA MARKETINGA
14.00 – 14.15	JASMINA NINKOV, Biblioteka grada Beograda, Srbija BIBLIOTEKA - MESTO ZA SVE, POSLOVNA FILOZOFIJA BIBLIOTEKE GRADA
14.15 – 14.30	MLADEN MASAR, Gradska knjižnica Zadar, Hrvaška KNJIŽNIČARSTVO NAKON DANAS
14.30 – 15.00	RAZPRAVA IN ZAKLJUČKI
16.00 – 17.30	OKROGLA MIZA <i>SODELUJEJO:</i> DR. ANDREJ BLATNIK, MAG. JELKA GAZVODA, DR. MAJA BREZNIK, DR. MIHA KOVAČ, DR. STOJAN PELKO

*Izvedba strokovnega posvetovanja je sofinancirana s strani Mestne občine Ljubljana,
Službe za razvojne projekte in investicije.*

ENODNEVNO STROKOVNO POSVETOVANJE Z OKROGLO MIZO

KNJIŽNICA, SRCE MESTA: MED TRADICIJO IN PRIHODNOSTJO

V PONEDELJEK, 8. NOVEMBRA 2010, OB 9. URI

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA, KNJIŽNICA OTONA ŽUPANČIČA,
KERSNIKOVA 2, LJUBLJANA

Prijavnica

■ IME IN PRIIMEK

.....

■ KONTAKTNI PODATKI

■ elektronski naslov

.....

■ telefonska številka

.....

■ USTANOVA IN KRAJ ZAPOSLOTITVE

.....

■ DATUM

.....

Udeležba na posvetovanju je brezplačna.

Prijave pošljite na elektronski naslov posvetovanje2010@mklj.si najkasneje do 15. oktobra 2010.

Število udeležencev je omejeno, zato vas pozivamo k čimprejšnji prijavi.

V primeru zadržanosti vas prosimo, da nam svojo morebitno odsotnost sporočite čim prej.

Zaradi želje po zmanjšanju obsega papirnega poslovanja smo se organizatorji posvetovanja odločili le za elektronske različice dokumentov. Hvala za razumevanje!

OBVESTILA

DELO IŠČE

Urška Vimer-Kovaček
Malejeva ul. 6, Ljubljana
GSM:041/384 220
El-naslov: urska.vimer@gmail.com
Rojstni podatki: 21.06.1966 v Ljubljani, slovenska državljanka

Izobrazba: Univerzitetna diplomirana bibliotekarka

Strokovna znanja: opravljen strokovni izpit za naziv bibliotekar; licenca – dovoljenje za katalogizacijo monografskih publikacij v sistemu COBISS.SI

Sedanje usposabljanje: V letu 2010 se udeležujem tečajev v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani (NUK) in na Institutu informacijskih znanosti v Mariboru (IZUM) za strokovno obdelavo (katalogizacijo) sestavnih delov – član-
kov, kontinuiranih virov (serijskih publikacij), za izdelavo bibliografij raziskovalcev, prevzemanje bibliografskih zapisov iz tujih bibliografskih baz ter za redakcijo bibliografskih zapisov.

Zaposlitveni cilji: delo na področju strokovne obdelave monografskih publikacij, sestavnih delov, kontinuiranih virov in za izdelavo bibliografij v nacionalni knjižnici ali v visokošolskih, specialnih in splošnih knjižnicah.

Oblike želenega delovnega razmerja: delo za nedoločen čas, delo za določen čas ali delo po podjemni pogodbi.

Delovne izkušnje: februar, marec 2010 – usposabljanje na delovnem mestu v NUK-u: katalogizacija, redakcija bibliografskih zapisov, inventura, oblikovanje bibliografskih zapisov za elektronske knjige; september – december 2009 – priprava, kreiranje in kontrola bibliografskih zapisov doktorskih disertacij Univerze v Ljubljani (1919-1967) zaradi priprave na predstavitev v DLib (projekt NUK in Univerze v Ljubljani). April-avgust 2009 – delo v knjižnici OŠ Dob. Skupaj 7,5 let delovne dobe v knjižnicah različnih tipov.

OGLASI

Znanja:

Tuji jeziki: angleški jezik – aktivno, hrvaški jezik – aktivno, francoski jezik – pasivno, latinski jezik – pasivno ; *zmožnost branja besedil v srbski, makedonski in ruski cir. pisavi.

Računalniška znanja: COBISS –licenca za katalogizacijo monografskih publikacij, Word for Windows, Internet in elektronska pošta, osnove Excella.

Sposobnosti in značaj: delavnost, samostojnost, vztrajnost, uravnovešen značaj.

DELO IŠČE

Sem univerzitetna diplomirana bibliotekarka in italijanka z opravljenim strokovnim izpitom iz bibliotekarstva. Med študijem sem vsebinsko in formalno obdelovala gradivo ter opravila tečaj za bodoče udeležence COBISS iz katalogizacije monografij na oddelku za Posebno knjižnično gradivo v NUK-u. Med delom v knjižnici Otona Župančiča sem se seznanila z ureditvijo gradiva, ki sem ga sortirala in vstavljala. Imam opravljen izpit za ECDL-start. Od tujih jezikov aktivno obvladam italijanščino, nemščino in angleščino. Poleg tega imam opravljen certifikat za aktivno znanje nemščine, ki je moj materni jezik. Zaposlitev iščem v katerikoli knjižnici, saj mi je knjižničarsko delo v veliko veselje. Dosegljiva sem na telefonski številki 031 581 366.

OBVESTILA

NAVODILA AVTORJEM

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena

avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključuje v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z

začetno navedbo "Od leve proti desni: ...". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!